

Advokatrådet

Familiestyrelsen
Kristineberg 6
2100 København Ø

nepr@famstyr.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 22. januar 2009
J.NR.: 04-014102-08-1374
REF.: mm-hie

Høring over udkast til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Ved e-mail af 22. december 2008 har Familiestyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Lovudvalg. Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Ad § 1, nr. 6

Advokatrådet har noteret sig, at der med forslaget til § 9, stk. 2, i adoptionsloven generelt sker en udvidelse af adgangen til tvangsadoption, idet der fremover kun stilles krav om, at "væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet", taler for adoption.

Herudover har Advokatrådet noteret sig, at der med forslaget til § 9, stk. 3 og 4, indføres hjemmel til tvangsadoption af børn under 1 år og børn, der har været anbragt i minimum 3 år, hvis det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet. For så vidt angår børn under 1 år er det desuden et krav, at det også er godtgjort, at forældrene ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær.

Med disse bestemmelser vil der ske en udvidelse af adgangen til tvangsadoption, idet der efter den hidtidige praksis gjaldt et krav om, at barnet skulle have været uden kontakt med forældrene i en årrække, typisk 6-8 år.

Advokatsamfundet lægger til grund, at det også for børn under 1 år og for børn, der har været anbragt i minimum 3 år, vil være et krav i forbindelse med tvangsadoptionen, at væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for adoptionen. Rådet forstår således de særlige regler for disse børn sådan, at det forhold, at betingelserne i

Advokatrådet

§ 9, stk. 3 og 4, er opfyldt, i sig selv betyder, at væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for adoptionen.

Advokatrådet er af den opfattelse, at de ændrede regler i relation til tvangsadoption skal ses i sammenhæng med den øvrige lovgivning, som i de seneste år er gennemført på det familieretlige område, og som indebærer politiske valg vedrørende relationen mellem barnet og dets forældre, som rådet finder det rigtigst ikke at forholde sig nærmere til.

Rådet skal imidlertid påpege, at reglerne om tvangsadoption regulerer så væsentlige indgreb i forhold til såvel barnet som forældrene, at det er af helt afgørende betydning, at der fastsættes præcise regler om behandlingen af disse sager, således at de involverede parter sikres de fornødne retssikkerhedsmæssige garantier, herunder professionel bistand til sagen.

Advokatrådet kan i den forbindelse tilslutte sig forslaget til adoptionslovens § 15a, stk. 2, hvorefter det gøres obligatorisk at beskikke en advokat for barnet i alle sager om tvangsadoption, ligesom det gøres obligatorisk at tilbyde forældre samt eventuelle plejeforældre advokatbeskikkelse.

Det er desuden efter rådets opfattelse afgørende, at der ved fastlæggelse af reglerne i disse sager tages højde for, at gennemførelse af tvangsadoptioner i mange tilfælde indebærer en økonomisk besparelse for den involverede kommune, således at sagsbehandlingsreglerne udformes sådan, at det sikres, at økonomiske hensyn ikke indgår ved afgørelse af sagerne.

Rådet skal endelig pege på, at der kan være grund til at overveje nærmere, om det forhold, at forældrene vurderes til at være uden forældreevne og måske også uden værdi som samværsforældre, altid taler for en tidlig tvangsadoption af barnet. Rådet finder således, at det – eventuel ved at inddrage udenlandsk forskning – om muligt bør afklares nærmere, hvilke følger netop en tidlig tvangsadoption har for barnets selvopfattelse, tilknytning til omverden mv.

Ad § 1, nr. 8

Den foreslåede bestemmelse i adoptionslovens § 11 indeholder regler om proceduren, når statsforvaltningen træffer beslutning om tvangsadoption efter § 9.

Advokatrådet skal bemærke, at bestemmelsen ikke – som den gældende § 11 – regulerer situationen, når statsforvaltningen træffer afgørelse om *ikke* at gennemføre adoption efter § 9, herunder spørgsmålet om, hvem der skal have meddelelse om beslutningen.

Ad § 1, nr. 10

Rådet har noteret sig, at der med forslaget til adoptionslovens § 15a, stk. 1, indføres hjemmel til, at statsforvaltningen også i andre adoptionssager end sager om tvangs-

Advokatrådet

adoption *kan* beskikke en advokat for et barn, der er fyldt 3 år, og som har bopæl her i landet.

Advokatrådet formoder, at hensigten med ordningen er, at advokaten skal varetage barnets interesser under sagen. Det er på den baggrund uklart for rådet, hvorfor der i sager, hvor adoptionen gennemføres med samtykke fra forældrene, er fastsat en aldersgrænse for barnet, således at der ikke vil kunne beskikkes en advokat for et barn under 3 år.

Advokatrådet skal desuden bemærke, at det i sager, hvor der beskikkes en advokat, generelt synes uklart, hvilken rolle den beskikkede advokat for barnet vil skulle spille i forhold til forældremyndighedsindehaveren eller en eventuel værge, der måtte være beskikket for barnet.

Ad § 1, nr. 15

Advokatrådet skal bemærke, at spørgsmålet om muligheden for fastsættelse af samvær mellem barnet og dets oprindelige slægt bør indgå som et af de emner, der berøres, når ansøgere til danske adoptivbørn efter forslaget også skal på adoptionsforberedende kursus, jf. nedenfor om § 3, nr. 1.

Ad § 2, nr. 1

Advokatrådet har noteret sig, at det fremgår af forslaget til retsplejelovens § 475c, stk. 1, 2. pkt., at forældrene optræder på egen hånd, hvis de er umyndige.

Rådet er opmærksomt på, at tilsvarende fremgik af den tidligere formulering af bestemmelsen, men rådet skal ikke desto mindre påpege, at det ikke umiddelbart fremgår af bestemmelsen, om den vedrører såvel forældre, der er umyndige, fordi de er mindreårige, som forældre, der er frataget den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Rådet finder desuden, at det for så vidt angår begge de nævnte persongrupper, kan synes betænkeligt at lade en umyndig optræde på egen hånd, særligt når der henses til det særdeles alvorlige spørgsmål, som sagen vedrører. Det bør således efter rådets opfattelse i hvert fald fremgå klart af bestemmelsen, at det er muligt for forældrene at lade sig repræsentere af en værge under sagen.

Ad § 3, nr. 1

Advokatrådet har noteret sig, at forslaget til forældreansvarslovens § 20a indebærer et væsentligt brud med det hidtidige princip om fuldt familieskifte i forbindelse med adoptionen.

Rådet skal bemærke, at muligheden for at fastsætte samvær mellem barnet og dets oprindelige forældre (eller oprindelige slægtninge i øvrigt) synes at indebære, at der bevares et vist retsforhold mellem adoptivbarnet og dets oprindelige slægt, og det er

Advokatrådet

på den baggrund rådets opfattelse, at der bør overvejes en konsekvensændring af adoptionslovens § 16, stk. 1, 2. pkt.

Rådet skal desuden bemærke, at det forhold, at der er mulighed for fastsættelse af samvær mellem barnet og den oprindelige slægt, synes at indebære en væsentlig ændring af situationen for de adoptivforældre, der berøres af reglen, jf. også rådets bemærkning til lovforslagets § 1, nr. 15 ovenfor.

Advokatrådet finder det desuden helt afgørende, at muligheden for fastsættelse af samvær ikke i forbindelse med afgørelser efter § 9, stk. 4, bliver et afgørende moment, der taler for, at adoptionen kan tillades, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 3.3. herom. Tilsvarende er det ligeledes helt afgørende, at muligheden for samvær ikke bliver brugt som et moment, der påvirker forældre, der overvejer frivillig bortadoption, til at gennemføre adoptionen.

Det bemærkes endeligt, at det fremgår, at Justitsministeriet er af den opfattelse, at Adoptionsnævnets praksis med anonymiserede opfølgingsrapporter skal gælde alle fremtidige adoptioner af danske børn, hvilket imidlertid ikke ses at fremgå af forslaget til ændringen af adoptionsloven.

Ad § 7, stk. 2

Det foreslås, at § 8a om samtykke til, at en registreret partner kan adoptere et barn, der er blevet til ved kunstig befrugtning med donorsæd, skal finde anvendelse på adoption af børn, som fødes efter lovens ikrafttræden.

Advokatrådet skal for klarhedens skyld foreslå, at "lovens ikrafttræden" i § 7, stk. 2, 1. og 2. pkt., erstattes med "den 1. juli 2009", jf. lovforslagets § 6, hvoraf det fremgår, at forskellige dele af lovforslaget træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Neel Pryds (958nepr)

Fra: Jens Harboe [jeh@ac.dk]
Sendt: 12. januar 2009 16:04
Til: Neel Pryds (958nepr)
Cc: Journal
Emne: Ændring af adoptionsloven m.v.

Til Familiestyrelsen

Ved brev af 22. december 2008 (j.nr. 2008-600-00004) har AC fra Familiestyrelsen modtaget høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (Adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.).

Udover ændringer i adoptionsloven indebærer forslaget bl.a. ændringer i Lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel m.v. (barselsloven).

Udkastet til lovforslag giver ikke AC anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen
Jens Harboe

Familiestyrelsen
Kristineberg 6,
2100 København Ø

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.).

12. januar 2009

J.nr. 0000451-08
Cpr.nr. 2966

Forslaget drejer sig bl.a. om udvidet adgang til adoption uden samtykke, mulighed for adoption af den registrerede partners barn allerede fra fødslen, og mulighed for at få fastsat samvær med et bortadopteret barn.

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

1) Den foreslåede udvidede adgang til adoption uden samtykke vil sikre en større gruppe børn mulighed for kontinuitet og stabilitet under deres opvækst end efter de gældende regler.

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk
EAN-nr: 57 98 000 35 48 21

Efter forslaget om lovens § 9, kan adoption uden samtykke af et barn under 1 år meddeles i særlige tilfælde, hvis det er til barnets bedste, og det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær.

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Adoption uden samtykke af et barn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, kan meddeles i særlige tilfælde, hvis det er til barnets bedste og det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Herudover vil der i nogle tilfælde også være mulighed for tvangsadoption efter, at barnet er fyldt 1 år, men før det har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år.

Det bemærkes, at kriterierne for adoption uden samtykke er strengere end kriterierne for anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, idet det i sidstnævnte tilfælde kræves, at der er åbenbar risiko for, at barnets/den unges sundhed eller udvik-

ling lider alvorlig skade ved ophold i hjemmet, og der samtidig er en begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets/den unges ophold i hjemmet.

Betingelserne for en tvangsmæssig anbringelse uden for hjemmet skal således som minimum være opfyldt for at der kan meddeles adoption uden samtykke.

Vi har noteret os, at proceduren for så vidt angår indhentelse af samtykke fra Ankestyrelsen i sager om tvangsadoption af et barn, der er anbragt uden for hjemmet, er uændret. Vi har ingen bemærkninger hertil.

2) Vedrørende forslaget om advokatbeskikkelse under en sag om adoption uden samtykke i statsforvaltningen, bemærkes, at parterne i en sag om tvangsmæssig anbringelse uden for hjemmet ligeledes har ret til bistand fra advokat, børn/unge dog først, når de er fyldt 15 år.

3) Forslaget forventes under henvisning, at der årligt er ca. 33 børn, der har været anbragt uden for hjemmet under hele opvæksten, at medføre en væsentlig stigning i antallet af adoptioner.

Vi har ingen anden vurdering af antallet af fremtidige tvangsadoptioner.

4) Forslaget drejer sig desuden om ændringer af barselsloven, sådan at stedbørnsadoptanter får samme muligheder for orlov som andre adoptanter/forældre, og om ændring af aktivloven, så der i § 83 også kan søges om hjælp til udgifterne til samvær med et barn, man "ikke længere" er forælder til. Der er altså tale om rent tekniske konsekvensrettelser. Der er ingen bemærkninger til denne del af forslaget.

Venlig hilsen

Lone Adler

Vi beder derfor om, at det eksplicit af adoptionslovens § 9 stk. 3 fremgår, at betingelserne for adoption af et barn under 1 år uden forældrenes samtykke er, at betingelserne for anbringelse efter servicelovens § 58 (tvangsanbringelse) samtidig er til stede. Endvidere at det eksplicit af adoptionslovens § 9 stk. 4 fremgår, at betingelserne for at adoptere et barn uden forældres samtykke, når barnet har været anbragt i mindst 3 år, er, at der foreligger en anbringelse efter servicelovens § 58 (tvangsanbringelse)

Manglende forældreevne på baggrund af psykisk funktionsnedsættelse

Hvis vi herefter vender os mod det anvendelsesområde som naturligvis også vedrører Landsforeningen LEV's interesse, nemlig der hvor forældreevnen betvivles på baggrund af forældrenes psykiske funktionsnedsættelse.

Adoption af et barn under 1 år uden forældres samtykke kan efter adoptionslovens § 9 stk. 3 meddeles, hvis "...forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og heller ikke være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær". Når det gælder adoption af et barn, der har været anbragt mindst 3 år, kan der efter adoptionslovens § 9 stk. 4 meddeles adoption uden forældres samtykke, hvis "...forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet." Her mangler sætningen fra § 9 stk. 3 om at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær, hvilket ikke forekommer ulogisk.

De forældre, der på baggrund af deres handicap ikke kan varetage forældreansvaret fuldt ud, kan uanset om barnet bortadopteret som spædt eller efter 3 år stadig spille en positiv rolle for deres barn. Naturligvis ikke altid, men omvendt kan man heller ikke slutte modsat. Derfor skal eftersætningen medtages i både stk. 3 og stk. 4

For det andet finder vi at § 11 stk. 3 er for upræcis og levner store risiko for at en sag kan forlænges unødigt længe. De "særlige grunde" må indkredses.

For det tredje mener vi, at reglerne i forældreansvarsloven § 20 a vedr. samværsafgørelser er for stramme. Vi kan godt se en række tilfælde, hvor en adoption på baggrund af forældrenes psykiske funktionsnedsættelse kan være relevant, og hvor dette netop på baggrund af forældrenes psykiske funktionsniveau må foregå uden samtykke, men hvor det samtidig er relevant for såvel forældre som barn at opretholde samvær eller kontakt.

I bemærkningerne anføres at der oftest vil være tale om situationer, hvor selve årsagen til adoption uden samtykke taler imod nogen form for samvær. Ministeriet tager således afsæt i adoptioner som er forårsaget af misrøgt. Regelsættet

forudskikker dermed konklusionen af den vurdering som vi læser i børnekonventionens brug af formuleringen "... Med mindre".

Vi skal derfor blot erindre vil om, at anvendelsesområdet også indeholder situationer, hvor forældrenes manglende evne skyldes et psykisk handicap og hvor der ikke foreligger egentlig misrøgt af barnet. Den forudskikkede konklusion bør derfor ændres til en konkret vurdering med afsæt i børnekonventionen som hovedregel. Vi finder ikke, at justitsministeriets frygt for at denne åbenhed i adoptionerne medfører forøget brug af tvangsadoptioner, er velbegrundet, idet handlingen "adoption uden samtykke" er omgæret af dokumentationskrav, som ministeriet vel sagtens også selv finder tilstrækkelige til at sikre sig mod misbrug af reglerne.

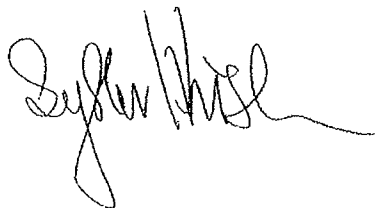
Med henvisning til børnekonventionens artikel 9 mener vi således at kontakt eller samvær bør være hovedreglen, medmindre kontakten strider mod barnets tarv. Altså en konkret vurdering uden forudskikkede konklusioner.

For det fjerde ønsker vi en præcisering i forhold til dokumentationskravet. I retssikkerhedsudvalgets overvejelser omkring tvangsadoption af spædbørn under 1. år forudsætter udvalget, at den manglende forældreevne er dokumenteret af at større søskende er anbragt uden for hjemmet. Denne forudsætning ses ikke i det fremlagte forslag. Når der derimod tales om vurdering af forældrene via psykiater, psykologer og andre relevante fagpersoner ønsker vi os blot, at det fremgår eksplicit, at indhentning af disse fagpersoners vurdering og den samlede vurdering skal foretages i forbindelse med forarbejdet til adoptionen. Dette kan synes som en unødvendig præcisering, men vi har i LEV oplevet eksempler på at undersøgelse af forældreevnen har været op til 17 år gamle.

Vi håber som sagt at ovennævnte bemærkninger vinder gehør og medvirker naturligtvis gerne til uddybning eller fælles overvejelser på dette vanskelige og indgribende område.

Med venlig hilsen

Landsforeningen LEV

Syster Kristensen

Formand Landsforeningen LEV

Neel Pryds (958nepr)

Fra: Grethe Laab [glaub@live.dk]

Sendt: 12. januar 2009 08:39

Til: Neel Pryds (958nepr)

Emne: Høringssvar - ændring af adoptionsloven

JUSTITSMINISTERIET
Familiestyrelsen

Hermed følger høringssvar fra Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre (LaAB).

Foreningen kan ikke tilslutte sig forslaget om tvangsbortadoption, da vi mener, retssikkerheden er utilstrækkelig, trods stor umage fra udvalgets side. I øvrigt ønsker LaAB, at myndighederne først undersøger, om der findes egnet adoptant i barnets egen familie/netværk, før det kommer på tale af bortadoptere til fremmed familie.

De seneste 6 år er der lavet flere undersøgelser, som viser, at sagsbehandlingen i anbringelsessager enten er for *vilkårlig, ulovlig* eller *indeholder grove fejl*. Her tillader foreningen sig at henvise til bla. Tine Egelund, m. fl.: "Tærskler for Anbringelse" fra 2003? og Ankestyrelsens Praksisundersøgelser. Dårlig eller ulovlig sagsbehandling har/får desværre ingen konsekvenser for de ansvarlige - heller ikke i klagesystemet.

På den baggrund mener LaAB, det er yderst betænkeligt at lade ansøgningen begynde i socialforvaltningerne. Foreningen mener heller ikke, socialforvaltningen er uvildig, da der samtidigt eksisterer et økonomisk incitament til at gennemføre en tvangsbortadoption.

I stedet foreslår LaAB, at sagen/ansøgningen begynder enten i Statsforvaltningen, som har stor erfaring, eller i Byretten, med klagemulighed til Landsretten, og i sjældne og/eller principielle sager til Højesteret. Dermed bliver sagsbehandlingstiden kortere, mere enkel og vil være til gavn for alle - ikke mindst barnet. Såfremt sagen begynder ved retten, er det under forudsætning af, at retsplejelovens alm. bestemmelser benyttes.

LaAB er bevidst om, at forslaget har til formål at sikre barnet en tryk opvækst. Dette kan foreningen naturligvis ikke være uenig i, men da tvangsbortadoption er et meget indgribende tiltag, tillader foreningen sig alternativt, og endnu en gang, at foreslå en lempelse af overførsel af forældremyndigheden. Den model bruges, og fungerer i andre lande, som Danmark plejer at sammenligne sig med, og vil give barnet de samme juridiske rettigheder, bortset fra automatisk arveret efter de 'nye' forældre.

Endelig skal foreningen gøre opmærksom på, at adoptionsansøger(e) i forvejen kan være indehaver(e) af forældremyndigheden, og dermed kommer til at sidde mellem 2 stole.... Spørgsmålet har tidligere voldt et af vore medlemmer, og for den sags skyld også myndighederne, store problemer i forbindelse med en familieadoption.

På bestyrelsens vegne,

Grethe Laurberg, formand
Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre

Børnerådet

*Familiestyrelsen
Kristineberg 6
2100 København Ø*

Børnerådet d. 12.01.09

Høringssvar i forhold til udkast til lov om ændring af adoptionsloven (adoption uden samtykke). J. nr. 2008-600-00004.

Børnerådet anerkender som udgangspunkt intensjonerne i loven. Det er afgørende, at der skabes kontinuitet i det anbragte barns liv, og at der gives udsatte børn mulighed for tilknytning til ansvarlige voksne under opvæksten.

Børnerådet er imidlertid af den opfattelse, at muligheden for at give et barn under 1. år og/eller et barn for hvem anbringelsen uden for hjemmet har haft en varighed i mindst 3 år, en ny juridisk familie, uden de biologiske forældres samtykke, indebærer en række særdeles alvorlige elementer, som Børnerådet herved ønsker at påpege:

Som udgangspunkt har den mindre gruppe af børn, som her tænkes omfattet af den nye lovgivning, ligesom andre børn ret til en opvækst under trygge, omsorgsfulde rammer og i gensidig følelsesmæssig relation til voksne som kan sikre forudsigelige opvækstvilkår.

Det drejer det sig om børn som allerede gennem fosterudviklingen, fødslen og som nyfødt bærer præg af medfødte komplikationer og trivselsproblemer. Disse udgør tilsammen en betydelig risikofaktor i forhold til et barns forventede normaludvikling.

Det drejer sig primært om børn med medfødte skader/handicaps forårsaget af moderens misbrug af alkohol, psykiske lidelser, mentale retardering og forøget brug af medicin og rusmidler. Erfaringerne viser, at ovennævnte ofte fremstår som dobbeltdiagnoser. Særligt misbrug af alkohol og euforiserende stoffer kan få alvorlige konsekvenser som Føtal Alkoholsyndrom, Føtal Alkohol Effekt og Neonatal Abstinenssyndrom samt generelle udviklingsproblemer.

Således er der tale om særdeles behandlingskrævende børn, som allerede fra fosterstadiet og straks efter fødsel viser behov for både en særlig svangreomsorg, pædiatrisk- psykologisk- og socialpædagogisk tværfaglig specialbehandling i alle døgnets timer.

Kravet til særlig kundskab og specialekspertise om børnenes medfødte vanskeligheder skal kendetegne observations- og behandlingsindsatsen overfor barnet.

I forhold til børn født af alkoholiserede mødre ved vi med sikkerhed, at fosterskaderne kan have så voldsom en karakter, at det betyder et livslangt handicap for barnet.

Uanset hvor barnet skal anbringes for barndommen, vil der være behov for ekspertbistand, da der er tale om fysisk og psykisk særdeles sårbare og skadede børn

Vurderingen af familiens egnethed til at varetage ansvaret for et svært belastet barn vil forudsætte en særlig grundig undersøgelse, og det kan derfor ikke udelukkes, at en allerede godkendt plejefamilien ikke findes egnet til at imødekomme de høje krav der må forventes i forhold til at kunne varetage det fuldstændige ansvar for barnets opvækst. Dette til trods for at barnet måske allerede er anbragt i et plejeforhold i den konkrete familie. Dette dilemma kan tænkes imødekommet, at spæde og helt små børn, efter udredning og behandling, altid skal sikres anbragt i familier der kan imødekomme kriterierne for adoption.

Matchningen med henblik på tvangsadoption tænkes i nogle tilfælde foretaget på et tidspunkt, hvor det konkrete barn i forslag, måske end ikke er født. Der vil alene på den baggrund være stor risiko forbundet med, at der ikke kan skabes sikkerhed for, at barnets udviklingsprofil og trivsel harmonerer med adoptivfamiliens ønsker og tilstedeværende ressourcer. Denne problemstilling kan tænkes løst ved, at en kommende pleje/adoptivfamilie tilknyttes barnet i udrednings- og behandlingsperioden under kyndig vejledning af det tværfaglige behandlingsteam der varetager denne opgave. Oftest vil dette være på en specialbehandlingsinstitution for spæd- og småbørn.

I forhold til det nyfødte barn og det barn som har en anbringelsesperiode på over 3 år ønsker Børnerådet at sikre rettighedsperspektivet og dermed barnets ret til deres biologiske familie og slægt. Vi ser således med stor alvor på barnets ret til eventuelle søskende, bedsteforældre eller andre slægtninge. Med udgangspunkt i disse synspunkter er Børnerådet positive overfor, at der skal bestræbes åbenhed i de sammenhænge hvor det skønnes relevant og til barnets bedste.

Det 3-4 årige barn vil i højere grad end det helt lille barn have internaliseret forældreskikkelser i sig.

De aldersspecifikke problematikker der knytter an til en egentlig separation mellem biologiske forældre og barnet er ligeledes afgørende for barnets senere mulighed for at opretholde et primært tilknytningsforhold til en kommende adoptivfamilie.

Såfremt en tvangsadoption medfører uigenkaldeligt fratagelse af barnet muligheden for at udvikle tilknytning og psykologiske bånd, under beskyttet og støttet form, til sin biologiske familie, kan Børnerådet frygte, at dette kan forårsage alvorlige forstyrrelser i barnets emotionelle tilpasning til adoptivfamilien, samt generelle tilknytningsmønstre med eventuelle identitetsproblemer senere i livet.

Såfremt der overvejes åbne tvangsadoptioner kan det i særlige tilfælde risikere at medføre, at samarbejdet med barnets biologiske slægt har så usædvanlig en karakter, at det synes vanskeligt at realisere samvær til barnets bedste. Det kan som udgangspunkt ikke tages for givet, at den biologiske familie er motiveret for at tilvejebringe et egentligt positivt samarbejde, og en indgriben og begrænsning af samvær vil ofte blive konsekvensen for at beskytte barnet mod oplevelsen af belastende "dobbeltforældreskab" og mod fysiske og psykiske krænkelse.

Vi er bekendt med, at alt for mange anbringelser ikke rummer, stabilitet kontinuitet og livssammenhænge for det anbragte barn. Årsagerne kan være mange, og særligt i forhold til den omtalte særdeles sårbare gruppe af børn, er der en indbygget risiko for, at det kan være en for krævende og belastende opgave at påtage sig selv for en sund og velfungerende adoptivfamilie. Opgavebyrden er ganske enkelt for stor, arbejdsopgaven ubeskrevet og udefinerlig når barnet modtages i familien allerede som spæd, og forventningerne til barnets udviklingspotentialer risikerer at være for urealistiske.

Børnerådet vil derfor påpege, at man i sin iver efter at tilbyde denne meget udsatte børnegruppe stabile rammer ved hjælp af tvangsadoption, kan komme til at påføre både børn og adoptivfamilier skader, hvis man ikke helt realistisk ser på, hvilken opgave adoptivfamilierne, står overfor.

Venlig hilsen

Charlotte Guldborg
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
sekretariatschef

Neel Pryds (958nepr)

Fra: laursen.s@gmail.com på vegne af Søren Laursen [soren_laursen@lbl.dk]
Sendt: 30. december 2008 13:06
Til: Neel Pryds (958nepr)
Emne: Høringssvar - ændring af adoptionsloven m.fl.
Vedhæftede filer: HS.2008-09.stedbarnsadooption.pdf

Familiestyrelsen
Att. Neel Pryds

Hermed fremsendes høringssvar fra Landsforeningen for bøsser og lesbiske vedr. lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love.

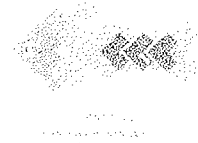
Med venlig hilsen
Søren Laursen

Søren Laursen
Landsforeningen for bøsser og lesbiske

NGO in special consultative status
with the economic and social council
of the United Nations

www.lbl.dk - lbl@lbl.dk - tlf. 33 13 19 48
Postadresse: Postboks 1023 - 1007 København K
Besøgsadresse: Nygade 7, 2. - 1164 København K

Dir.: sla@lbl.dk - tlf. 42 44 19 48

Familiestyrelsen
Att. Neel Pryds
nepr@famstyr.dk

Vedr. lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

30.12.2008

Indledende bemærkninger

Landsforeningen for bøsser og lesbiske takker for at få ovennævnte lovforslag i høring.

Landsforeningen skal indledningsvis fastslå, at forslaget vil løse en række betydelige problemer for en lang række regnbuefamilier: Forslaget sigter på at sikre, at i de familier, hvor et lesbisk par får et barn ved kunstig befrugtning med anonym donorsæd, vil barnet få to juridiske forældre fra fødslen. Derfor hilser Landsforeningen forslaget velkomment.

Når det er sagt finder Landsforeningen dog, at der er tale om en principielt forkert løsning. Det er Landsforeningens opfattelse, at disse familier burde inddrages under børneloven, således bestemmelserne her om anerkendelse osv. kunne finde anvendelse for disse familier også. Børneloven burde omfatte alle børnefamilier, således børns juridiske vilkår var fastlagt på samme måde uanset forældrenes seksuelle orientering. Som det vil fremgå nedenfor, er der med den foreslåede løsning stadig en del problemer netop på grund af, det forsøges at tillempe adoptionsloven, så den for de omfattede familier får en karakter som børneloven, men ikke når hele vejen.

Et væsentligt problem ved den foreslåede løsning er, at par af samme køn kun kan blive juridiske forældre til deres barn, såfremt de har indgået registreret partnerskab. En af de væsentligste grunde til den store revision af børneloven i 2001 var at ligestille gifte og ugifte forældrepar. Denne ligestilling bliver ikke forældrepar af samme køn forundt. Det er vanskeligt at forstå, hvorfor beskyttelsen af børn, f.eks. i form af forsørgerpligten, skal være betinget af forældrenes civilstand.

Adoptionsloven

Forslaget vil bevirke, at

- samtykke kan afgives før barnets fødsel
- bevilling har virkning fra fødslen
- adoption er mulig ved dødfødsel

Dette er meget tilfredsstillende.

I forslaget sænkes alderen hvor man kan modtage bevilling til adoption i de omfattede familier fra 25 til 18 år. Dette er et meget væsentligt punkt, idet 25-årsreglen er til stor

gene for mange familier i dag. En del børn har i dag kun én juridisk forælder på grund af denne regel.

Den centrale paragraf, § 8 a, er imidlertid problematisk.

Donor anonymitet

Forud for adoption skal faderskabssagen være afgjort. For lesbiske par, der får børn ved kunstig befrugtning med anonym donorsæd, bliver faderskabssagerne i dag afgjort administrativt og hurtigt. Moderen kan starte faderskabssagen allerede før nedkomsten, og såfremt hun, f.eks. med en kvittering, kan dokumentere, der er anvendt anonym donorsæd, vil sagen blive henlagt som uoplyst¹. Dette er en fastslået praksis.

Kan dokumentation ikke fremlægges, kan sagen ikke henlægges før 6 måneder efter barnets fødsel, idet en evt. far skal have mulighed for at rejse faderskabssag².

Med det nærværende forslag, vil moderen skulle have både en faderskabssag og en adoptionsansøgning til behandling samtidig før nedkomsten. I faderskabssagen stilles krav om dokumentation for brug af anonym donorsæd, mens adoptionsagen hviler på en antagelse om anvendelse af anonym donorsæd. Dette er uklart. Vil det hermed være muligt at gennemføre adoptionen inden faderskabssagen henlægges?

Landsforeningen finder, at det fortsat bør være således, at faderskabssagen skal afgøres/henlægges før adoption kan finde sted. Årsagen hertil er, at der tidligere har været en del sager, hvor lesbiske fik børn med bøsser, men når barnet først kom til verden, var det svært for moderen at give plads til fædrene, og i nogle tilfælde nægtedes de faderskab. Dette problem løstes med børneloven af 2001, hvor mænd fik søgsmålsret. Adgangen til tidlig stedbarns-adoption må ikke underminere denne ret, f.eks. ved at indføre en antagelse om, at et barn, der er født i et registreret partnerskab, er blevet til ved kunstig befrugtning – det er kun tilfældet i halvdelen af familierne.

Hvis det således stadig er børnelovens bestemmelser om forældreskab, der gælder, er det ikke nødvendigt at skrive noget som helst om donor anonymitet i adoptionsloven. Altså bør sætningen *'der antages at være blevet til ved kunstig befrugtning med anonym donorsæd'* udgå af forslaget. Det kunne give mening at lovhjemle dokumentationskravet, men det bør i givet fald ske i børneloven, ikke i adoptionsloven. Spørgsmål vedr. donor anonymitet vedrører faderskabsspørgsmålet og dermed børneloven – de hører ikke hjemme i adoptionsloven.

For dette taler endvidere det faktum, at der er tilfælde, hvor en biologisk far anerkender faderskabet efter børnelovens bestemmelser, for siden at lade medmoderen adoptere barnet. Et barn født i et registreret partnerskab kan således godt have en juridisk

¹ Cirkulæreskrivelse om faderskab og kunstig befrugtning, CIS nr 9836 af 11/06/2003

² Børneloven § 6

forælder udenfor partnerskabet ligesom det kan være relevant at stedbarnsadoptere i partnerskabet selvom der ikke er anvendt kunstig befrugtning.

Samlivskrav

I forslaget stilles krav om, at partnerne skal have boet sammen på det tidspunkt, befrugtningen har fundet sted. Dette er en lovhjemling af praksis efter praksisændringen i foråret 2008³.

Landsforeningen finder kravet uhensigtsmæssigt og unødvendigt.

Før praksisændringen skulle moderen og medmoderen dokumentere samliv i 2½ år. Hvis der ikke havde været fælles folkeregisteradresse, viste det sig meget vanskelig at få anerkendt dokumentation herfor. Der kan være gode og legitime grunde til ikke at have fælles folkeregisteradresse, selvom man er samlevende. Det tjener ikke barnets bedste at den slags vanskeligheder skal forsinke den juridiske anerkendelse af en forælder.

Det er også overflødig: I lov om kunstig befrugtning findes et krav om samtykke til behandling, hvor kvindens partner skal give skriftligt samtykke til behandling. Dette dokument kan danne basis for en faderskabssag enten moderen eller hendes partner måtte ville starte.

Også her er det faderskabsspørgsmålet (eller mere korrekt slægtskabsspørgsmålet), der er relevant – intentionerne i forbindelse med etablering af graviditet – ikke forældrenes boligforhold på befrugtningstidspunktet. Samlivskravet stammer fra et ønske om at sikre, at en familie har opnået den fornødne stabilitet forud for stedbarnsadoption, og stiller som forudsætning, at samliv mellem forælder, ansøger og barn har varet mindst 2½ år. I forhold til lesbiske pars planlagte familieførgelse blev kravet først slækket til 2½ års samliv mellem forælder og ansøger⁴ og altså siden til samliv på befrugtningstidspunktet. Begrundelsen for samlivskravet kommer således fra en helt anden kontekst end den, at to personer beslutter sig for at få et barn sammen. Resultatet er, at et par, der får et barn ved kunstig befrugtning, skal dokumentere samliv, hvis de er af samme køn, men ikke, hvis de er af hvert sit køn.

Det vil være meget uheldigt at lovhjemle dette rudiment af samlivskravet. Tværtimod bør samlivskravet helt bortfalde. Den meningsfulde beskyttelse af barnets og forældrenes rettigheder er allerede hjemlet i samtykkekravet i lov om kunstig befrugtning.

Når disse familier i forslaget fortsat behandles i adoptionsloven og ikke i børneloven kan det dog overvejes, om denne beskyttelse egentligt er realiserbar. En medmor kan dermed ikke idømmes faderskab/forælderskab i medfør af børneloven, men vil heller

³ 2007-08 II L 67 – spm. 1, svar fra justitsministeren (sagsnr. 2008-7701-0009, Dok. BBO40707)

⁴ Cirkulæreskrivelse om varigheden af samlivet mellem ægtefæller og varigheden af samlivet mellem ansøgeren og barnet ved stedbarnsadoption, Civilretsdirektoratet 22. maj 2001, J.nr. 2000-601-95

ikke kunne idømmes tvangsstedbarnsadoption. Dette har dog ikke noget med samlivskravet at gøre, og Landsforeningen finder, at sætningen 'og hvis partnerne boede sammen på tidspunktet for den kunstige befrugtning' bør udgå af forslaget.

Barselsloven

Ved forslaget opnår medmoderen ret til fravær i to uger efter fødslen i lighed med fædreorlov.

Dette er tilfredsstillende og løser et meget nærværende og vanskeligt problem for disse familier.

Indfødsretsloven

I lovforslaget mangler en revision af indfødsretsloven. Den grundlæggende bestemmelse vedrørende børns indfødsret er

§ 1. Et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen eller moderen er dansk. Er barnets forældre ikke gift, og er kun faderen dansk, erhverver barnet kun dansk indfødsret, hvis det er født her i riget.

Hvis en udenlandsk kvinde med en dansk partner føder et barn i Danmark, får barnet dansk indfødsret, hvis partneren er en mand, men ikke, hvis partneren er en kvinde. Barnet vil kun kunne opnå dansk statsborgerskab ved naturalisation. Landsforeningen er bekendt med eksempler på store børn, der er født og opvokset i Danmark, som ikke har dansk statsborgerskab af denne grund.

Igen ville det være rigtigst, hvis medmødre i de af forslaget omfattede regnbuefamilier blev ligestillede med fædre i børneloven, men der vil kunne laves en tilføjelse til indfødsretsloven om, at et barn erhverver dansk indfødsret, hvis det er stedbarnsadopteret fra fødslen i medfør af adoptionslovens § 1, stk. 3. Det betyder imidlertid, at barnets adgang til statsborgerskab er bestemt af forældrenes civilstand hvis forældrene har samme køn, men ikke, hvis de er af hvert sit køn.

Det bør overvejes, om ikke den nuværende retstilstand er et problem i EU-retlig henseende: Det kunne være et problem i forhold til arbejdskraftens fri bevægelighed, at et barn af et dansk-udenlandsk par af EU-borgere ikke får dansk indfødsret, når det fødes og opvokser i Danmark såfremt den udenlandske partner føder barnet og den danske partner er en kvinde.

Internationale konventioner

Den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 8 beskytter retten til familieliv. I sagen *Emonet m.fl. v. Schweiz*⁵ har menneskerettighedsdomstolen dømt Schweiz for overtrædelse af artikel 8. En fraskilt mor samlevede med en mand, som var social far for

⁵ Emonet and others v. Switzerland, 13.12.2007

hendes datter. Den biologiske far døde og den sociale far ønskede at adoptere barnet. Dette skete, men samtidig opløste myndighederne slægtskabet til moderen, idet stedbarnsadoption fordrede, at ansøger var gift med den anden forælder.

Fra dommen⁶:

The Court considered that the severing of the parental tie between Isabelle Emonet and her mother, as a result of the adoption, represented an interference in the applicants' right to respect for their family life, and found that that interference was provided for by the Swiss Civil Code.

The question before the Court was therefore whether that interference pursued a legitimate aim and was "necessary in a democratic society".

With regard to the Swiss Government's argument that the two older applicants could have avoided this loss of the parental tie by marrying each other, the Court considered that it was not for the national authorities to take the place of those concerned in reaching a decision as to the form of communal life they wished to adopt. It pointed out that the concept of "family" under Article 8 was not confined to marriage-based relationships and could encompass other "family" ties.

[...]

In those circumstances, the Court considered that "respect" for the applicants' family life would have required that both the biological and social realities were taken into account, in order to avoid application of legal provisions to the applicants' very particular situation, which had clearly not been foreseen in the law. That failure to take the realities into account had flown in the face of the wishes of the individuals concerned, without actually benefiting anyone.

Accordingly, the Court concluded that there had been a violation of Article 8.

For det første kunne Schweiz altså ikke stille som forudsætning, at parret var gift for at få adgang til stedbarnsadoption. For det andet skulle Schweiz anerkende det sociale forældreskab.

Dette skal sammenholdes med *Karner v. Østrig*⁷, hvor det afgøres, at der ikke må gøres forskel på ugifte par på baggrund af deres seksuelle orientering.

⁶

⁷ *Karner v. Austria*, 24.7.2003,

Der kan på den baggrund stilles spørgsmålstejn ved, om de danske regler for stedbarnsadoption er i harmoni med konventionen. Endvidere skal det sociale forælderskab anerkendes på lige fod med det biologiske, hvilket tilsiger, at de omhandlede regnbuefamilier ikke må stilles ringere end traditionelle kernefamilier.

Som en konsekvens heraf bør adoptionsloven ændres, så stedbarnsadoption ikke forudsætter ægteskab/registreret partnerskab.

Konklusioner

Landsforeningen hilser lovforslaget velkomment, idet det løser en lang række problemer for børnefamilier i Danmark.

Landsforeningen ønsker dog følgende ændringer:

- At sætningen *'der antages at være blevet til ved kunstig befrugtning med anonym donorsæd'* udgår af forslaget, da der findes en parallel og mere vidtgående bestemmelse i lov om kunstig befrugtning sammenholdt med børneloven.
- At sætningen *'og hvis partnerne boede sammen på tidspunktet for den kunstige befrugtning'* udgår af forslaget, da der findes en parallel og mere vidtgående bestemmelse i lov om kunstig befrugtning sammenholdt med børneloven. Og at en konsekvens heraf er, at samlivskravet også bortfalder som praksis.
- At børnenes indfødsret sikres, f.eks. gennem revision af indfødsretsloven.
- At ægteskab/registreret partnerskab udgår som forudsætning for stedbarnsadoption.

Det vil resultere i en retstilstand, der er så god som mulig, når løsningen er baseret på stedbarnsadoption.

Det er dog Landsforeningens opfattelse, at de omhandlede regnbuefamilier burde inddrages under børneloven og medmødre og fædre her ligestilles.

Landsforeningen står naturligvis til rådighed for eventuel uddybning.

Med venlig hilsen

LANDSFORENINGEN FOR BØSSER OG LESBISKE

Maren Fich Granlien
Familiepolitisk talsperson

Søren Laursen
Retspolitisk talsperson

13/1
1/2

Familiestyrelsen
Kristineberg 6
2100 København Ø
Att; Neel Pryds

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Den 12. januar 2009

Jnr 03.06.00 K04
Sagsid 000201441

Familiestyrelsen har ved e-mail den 22. december 2008 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love.

Ref AKC
akc@kl.dk
Dir 3370 3623

Indledningsvis gøres opmærksom på, at KL tager forbehold for en eventuel eftersendelse af supplerende bemærkninger, da det ikke har været muligt at få høringssvaret politisk behandlet inde for svarfristen.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Dermed skal KL ligeledes gøre opmærksom på, at forslagene kan være udgiftsdrivende. KL tager derfor også forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT-princippet.

Tlf 3370 3370
Fak 3370 3371

www.kl.dk

1/2

KL har med interesse læst lovforslaget og har følgende generelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af adoptionsloven:

KL kan støtte forslaget om, at det kan ske adoption uden samtykke for børn under et år, og børn der har været anbragt uden for hjemmet i mere end tre år, hvor forældrene varigt ikke vil være i stand til at varetage omsorgen for barnet, og det er til barnets bedste. Det er positivt, at der er fokus på adoption i forhold til anbragte børn, idet stabilitet og kontinuitet er en meget væsentlig faktor for børns udvikling. KL vurderer, at kommunerne i særlig grad vil benytte muligheden for en adoption uden samtykke, hvor der er tale om helt små børn (under et år).

KL støtter forslaget om at skabe mulighed for, at et barn, der har været anbragt i mindst tre år og herefter bliver adopteret uden samtykke, kan bevare kontakten til sine biologiske forældre og oprindelig slægtning.

13/1
Familiestyrelsen J.nr.

2008-600-00004

Der foreslås indført, at adoptanter i deres sag skal oplyse, om de ønsker at modtage et barn i pleje med henblik på adoption. KL ønsker i den forbindelse at gøre opmærksom på, at der efterfølgende, hvis det viser sig relevant, skal foretages en generel godkendelse af familien til plejefamilie efter reglerne i lov om social service. En plejefamilies opgave er meget anderledes end det at adoptere et barn, og adoptanterne bør orienteres grundigt om dette forud for deres beslutning.

KL har følgende bemærkninger til bestemmelserne om stedbørnsadoption:

KL har ingen bemærkninger til, at der med forslaget etableres mulighed for, at en kvinde i et registreret partnerskab får mulighed for at adoptere sin partners barn allerede fra fødslen, herunder at kvinden indtræder i de rettigheder efter barselsloven, som fædre i dag nyder godt af.

KL finder det dog kritisabelt, at et samtykke inden for 3 måneder efter fødslen ifølge forslaget tillægges tilbagevirkende kraft til fødselstidspunktet, idet dette indebærer at en arbejdsgiver i nogle tilfælde må tåle et meget kort endsige intet varsel til stor gene for arbejdspladsen som helhed, smh. barselslovens §15, stk. 5. Formålet med ændringen af de gældende regler for stedbørnsadoption er ifølge forslaget at sikre, at barnet får to forældre allerede fra fødslen, hvilket ikke tilsiger at samtykket skal kunne tillægges tilbagevirkende kraft, navnlig ikke når samtykke allerede kan gives fra det tidspunkt graviditeten kan konstateres. KL skal derfor opfordre til, at de almindelige regler om stedbørnsadoption finder anvendelse også ved stedbørnsadoption af en registreret partners barn.

I forhold til den konkrete udformning af de nye bestemmelser skal KL i øvrigt foreslå, at forslagets §4, pkt. 5 om ændring af §15, stk. 3 i barselsloven bør præciseres, at henvisningen til forslagets §8, stk. 8 alene omfatter 1 pkt. i §8, stk. 8, idet det alene er de to uger efter fødslen, som i dag skal varsles senest 4 uger før fraværets begyndelse. Det foreslås i forlængelse heraf, at der i barselslovens §15, stk. 4 indsættes en henvisning til §8, stk. 8, 2. pkt., således at det fremgår, at fravær efter 2. pkt. (fravær efter 14. uge) skal varsles inden 8 uger efter fødslen.

Med venlig hilsen

Erling Friis Poulsen

Lise-Lotte Lund (958lllu)

Fra: Henrik Egelund Nielsen [hen@socialrdg.dk]
Sendt: 13. januar 2009 11:05
Til: \$Familiestyrelsen (958fam)
Emne: Hørings svar til lovforslag om tvangsadoption
Vedhæftede filer: Tvangsadoption 12-01-2009.doc

Til Neel Pryds

Hermed fremsendes hørings svar fra Dansk Socialrådgiverforening til lovforslaget om tvangsadoption. Jeg skal beklage den sene fremsendelse.

Mvh

Henrik Egelund Nielsen
Socialpolitisk koordinator

Dansk Socialrådgiverforening
Lindbovej 18A
1008 København K
Tlf. 33 38 61 70 (direkte)
40 18 25 17 (mobil)

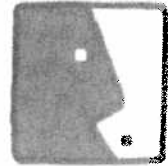
www.socialrdg.dk

10/1
10/1

10/1
Familiestyrelsen J.M

708-600-6009

14-01-2009

Dansk Socialrådgiverforening

Til Justitsministeriet
Familiestyrelsen
Att. Neel Pryds

12. januar 2009

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om adoption uden samtykke

Dansk Socialrådgiverforening (DS) takker for tilsendelsen af lovforslaget om adoption uden samtykke m.v.

DS mener, at det er relevant undtagelsesvist at åbne for tvangsadoptioner, når det godtgøres uden tvivl, at forældrene er uden forældreevne, og det med meget stor sikkerhed kan forudses, at de ikke vil få det. Det er også en forudsætning, at de i længere tid ikke har haft og med stor sikkerhed ikke vil få en kontakt til barnet, som det vil kunne profitere af.

DS mener imidlertid, at man skal være meget tilbageholdende med at benytte denne mulighed. Man skal huske, at vi forskningsmæssigt kun ved lidt om effekten af tvangsadoptioner. Myndighederne skal også være opmærksomme på retssikkerheden for både forældre og børn, og for plejeforældre og adoptivforældre. Man skal endvidere respektere børnenes krav på at kende deres slægt og have kontakt med den del af den, de har relationer til, og man skal derfor i vid udstrækning arbejde med åbne adoptioner. Endelig skal man være bevidst om, hvordan man undgår, at indførelse af muligheden for tvangsadoption får uheldige konsekvenser for resten af børnearbejdet.

DS mener ikke, at lovforslaget lever helt op til disse krav. Lovforslaget hviler tilsyneladende mere på lægmandsbetragtninger og holdninger end på en solid socialfaglig analyse.

Hvilket omfang vil den nye mulighed få?

Det er vigtigt, at tvangsadoption ikke bliver et skjult spareinitiativ. Det har det været i England og USA, da brug af tvangsadoption blev voldsomt udvidet for nogle år siden. Derfor er det meget problematisk, at forslaget fremsættes uden en vurdering af de økonomiske konsekvenser og uden nogen angivelser af antallet af tvangsadoptioner.

Forslaget efterlader tvivl, om tvangsadoptioner skal erstatte et større antal langvarige anbringelser, når det fremsættes uden en vurdering af, hvor mange børn og unge, det drejer sig om, og når der ikke er noget bud på de økonomiske konsekvenser for det offentlige. Det nævnes, at der årligt anbringes ca. 33 børn for hele opvæksten, og at 900-1000 15-17årige har været anbragt i mindst 7 år. Men der er ingen vurdering af, hvor mange af dem, der kan komme i betragtning til tvangsadoption. Det nævnes heller ikke, hvor mange, der har været anbragt 3 år, selvom det er den afgørende tidsgrænse i lovforslaget.

Dermed ved vi ikke, om der er tale om at åbne en undtagelsesvis mulighed i helt særlige situationer eller om en vidtrækkende ændring af tænkningen i anbringelsessager. Det er yderst kritisabelt.

Forslaget har ingen overvejelser om, hvordan forældrene vil reagere og om konsekvenser for børnearbejdet i øvrigt

DS vil også påpege, at lovforslaget ikke forholder sig til, hvilke konsekvenser den nye ordning kan få for forholdet til forældrene og for arbejdet med børnesagerne.

Vi må gå ud fra, at forældre til anbragte børn kan blive mere mistænksomme og utrygge, når plejeforældre eller kommunen efter 3 år kan få ret til at rejse en adoptionssag. Det kan let skade samarbejdet – et samarbejde, der er centralt for barnet. Man kan også frygte, at plejeforældre kan blive mindre villige til at arbejde for at løse konflikter med anbragte børns forældre, hvis de ved, at de har mulighed for at rejse en adoptionssag, hvis tingene får i hårdknude. Forslaget rummer heller ingen overvejelser om, hvordan adoptionsmuligheden vil påvirke plejeforældres og kommuners arbejde for at fastholde en stærk relation mellem barn og forældre. Vi kan frygte, at man ikke vil lægge lige så mange kræfter i det, som man har gjort hidtil, fordi adoption kan blive en mulighed.

Særligt den ordning, der er skitseret i bemærkningerne side 14, om at man skal kunne placere børn i pleje med henblik på adoption, forekommer uigennemtænkt. Den er tænkt til "de tilfælde, hvor man endnu ikke kan dokumentere et varigt tab af forældreevne, men dog med relativ stor sikkerhed vurderer, at muligheden for at udvikle forældreevnen hos de biologiske forældre enten er stærkt reduceret eller meget usikker". Barnet skal i så fald "i stedet anbringes på en institution eller hos en plejefamilie med henblik på adoption." Vi har svært ved at forestille os et godt forældresamarbejde og mulighed for, at forældrene kan skabe en relation til barnet i den situation. Det ser snarere ud til, at anbringelsen kan blokere for relationsdannelse og dermed begrunde en senere tvangsadoption.

Der er heller ingen overvejelser om, hvad forslaget generelt vil betyde for forældres syn på kommunen og på anbringelse af deres børn. Lovforslaget kan få forældre til at ændre syn på kommunen og kan komplicere det samarbejde, der er krumtappen i de allerfleste børnesager. Det store flertal af forældre henvender sig selv til kommunen for at få hjælp, og det er veldokumenteret, at samarbejdet med forældrene skal fungere, for at børnene kan have glæde af hjælpen. Børnene lider under en konflikt, og de har svært ved at åbne sig ikke for hjælpen, hvis der ikke er ro om anbringelsen. Vi frygter, at forældrene bliver mere tilbageholdende og mistænksomme over for kommunen og anbringelsesstedet. Nogle forældre kan afvise hjælp eller forsøge at gemme sig, fordi de vil være bange for at miste

deres barn. I værste fald får myndighederne først kontakt med udsatte familier alt for sent. Det er en alvorlig konsekvens, som lovforslaget slet ikke forholder sig til.

Afgrænsning af forældregruppen og kriterierne for tvangsadoption er uklare

DS mener, at formuleringerne vedrørende forældrenes habitus i relation til en tvangsmæssig bortadoption skal præciseres, så det er helt klart, hvilke børn og forældre, der kan blive omfattet, og så intet er overladt til tilfældighederne. Lovforslaget har ikke den klarhed. Det nævnes i bemærkningerne, at tidligere skulle "hensynet til barnets tarv afgørende tilsige", at der skulle gennemføres en tvangsadoption. Nu kan det ske, "hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det". DS mener, at det er en væsentlig ændring af grundlaget for en tvangsadoption, og at omfanget af ændringen ikke er klar.

Der er forskel på retssikkerhedsudvalgets formuleringer og på bemærkningerne til lovforslaget. Om tvangsadoption af børn under 1 år mente udvalget, at "i helt ekstraordinære situationer skal det være muligt at bortadoptere et barn under 1 år, eventuelt spædbørn, mod forældrenes ønske... Det er dog en betingelse, at forældrene absolut ingen forældre-evne har, og at de må antages heller aldrig at ville kunne udvikle en sådan i tilstrækkelig grad. Forældrene skal endvidere være så dårligt fungerende, at de ikke bør være alene med barnet, og således heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær og kontakt."

Udvalget skrev om kriterierne for adoption efter 3 års anbringelse, at "adoption bliver en mulighed for børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, hvor det er godtgjort, at forældrene varigt ikke vil være i stand til at tage sig af barnet. Adoption vil i sådanne tilfælde normalt ske til de plejeforældre, som barnet har været anbragt hos, og hvor der er opstået en tæt tilknytning, sådan at barnet reelt har fået en ny familie."

I lovforslaget formuleres det med lavere tærskler: "der kan ske adoption uden samtykke af et barn under 1 år, hvis det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og ikke vil kunne spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær. I forhold til børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, foreslås det, at der kan ske adoption uden samtykke, hvis forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet." Især den sidste formulering forekommer ret vidtgående, og den vil potentielt kunne åbne for en del tvangsadoptioner.

Afgørende i mange af forslagens formuleringer er 'forældreevnen'. F.eks. nævnes det, at "det skal kunne dokumenteres, at forældrene varigt er uden forældreevne". Men begrebet defineres ikke, og der står ikke noget om, hvornår forældre er 'uden forældreevne'. Derimod står der en del om de problemer hos forældrene - misbrug, sindslidelse, personlighedsforstyrrelse, dårlig begavelse etc. - der skal lægges vægt på. Men det afgørende kriterium 'uden forældreevne' præciseres ikke, så man også her står med en vigtig uklarhed.

I afgrænsningen af forældregruppen nævnes flere grupper. Herunder "svær, kronisk psykisk lidelse", "svære personlighedsforstyrrelser", "mental retardering" og "langvarigt misbrug, som medfører betydelig ustabilitet i evnen til at tage vare på sig selv". Grupperne er beskrevet så meget, at denne målgruppeafgrænsning forekommer nogenlunde klar. Det er en anden gruppe, der nævnes, til gengæld ikke. Der er tale om "forældre som i relation til ældre børn har vist meget mangelfuld forældreevne inden for de seneste år, og hvor det ikke med støtte og behandling har været muligt at bedre forældreevnen." Den gruppe er uklart afgrænset, den er åben for tolkninger og kan potentielt omfatte en del forældre.

Vi vil også pege på, at det et sted nævnes, at "servicelovens betingelser for tvangsfjernelse skal være opfyldt" i sager om tvangsadoption. Men det er faktisk uklart, om det er en

forudsætning, fordi det i øvrigt ikke nævnes i bemærkningerne. Man kan blive i tvivl, om der kan blive tale om tvangsadoption af frivilligt anbragte børn.

Muligheden for adoption efter § 9, stk. 2 er uklar

De to hovedmuligheder for tvangsadoption er indenfor det første år (§ 9, stk. 3), og når barnet har været anbragt i mere end 3 år (§ 9, stk. 4). Men dertil åbnes for en tredje mulighed i § 9, stk. 2, hvorefter tvangsadoption "i særlige tilfælde kan meddeles, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det." I bemærkningerne uddybes det blandt andet med en formulering om, at "§ 9, stk. 2, vil kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor væsentlige hensyn taler for, at det vil være til barnets bedste at gennemføre en bortadoption uden samtykke og hvor betingelserne for at anvende de foreslåede bestemmelser i § 9, stk. 3 eller stk. 4, ikke er opfyldt."

Det konkretiseres med eksempler. Det kan f.eks. "forekomme, at det - efter at barnet er fyldt 1 år - vurderes, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær. Der vil også kunne være tilfælde, hvor et barn har været anbragt uden for hjemmet i f.eks. 2 år, og hvor det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet. I de nævnte tilfælde vil en bortadoption i særlige tilfælde kunne gennemføres uden samtykke, hvis væsentlige hensyn til barnet taler derfor, dvs. selv om de tidsmæssige betingelser i § 9, stk. 3 og stk. 4, ikke er opfyldt." Der nævnes også de såkaldt 'glemte børn', hvor forældrene "ikke er uden forældreevne", men ikke har holdt kontakt med børnene. Det nævnes endvidere, at "stk. 2 bestemmer, at en adoption kan gennemføres mod forældrenes vilje, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det... Stk. 2 er samtidig en opsamlingsbestemmelse i forhold til stk. 3 og 4, da der kan forekomme andre tilfælde end de situationer, der nævnes i stk. 3 og 4, hvor en adoption uden samtykke vil være til barnets bedste."

DS mener, at disse formuleringer efterlader megen uklarhed, og at de potentielt åbner for tvangsadoptioner på et mere lempeligt grundlag end det, lovforslaget i øvrigt kræver.

Forslaget er restriktivt med hensyn til 'åbne adoptioner'

En af de få ting, vi ved med nogenlunde sikkerhed om tvangsadoptioner, er, at en eller anden kontakt til forældrene er bedst for børnene. Men lovforslaget er meget restriktivt med sådanne 'åbne adoptioner': "udgangspunktet vil fortsat være, at der ikke fastsættes samvær eller anden kontakt med et barn efter adoptionen. I helt særlige tilfælde vil der dog kunne fastsættes samvær eller anden form for kontakt efter adoptionen, hvis barnet forud for adoptionen havde samvær eller anden kontakt med den oprindelige slægt."

DS mener, at også socialt udsatte børn har et dybfølt behov for at kende og møde både deres biologiske ophav og deres søskende. Det gælder ikke mindst lidt ældre børn, der har etableret en grundlæggende tilknytning til forældre og andre i slægten. Især behandlingen af søskende er urimelig. Søskende nævnes ikke i forslaget og dets bemærkninger. Retssikkerhedsudvalgets betænkning nævner dem, og den peger på, at der kan være behov for fortsat kontakt til søskende, som barnet har relationer til før adoptionen. Lovforslaget nævner kun forældre, bedsteforældre og forældres søskende, som der "i helt særlige tilfælde kan fastsættes en eller anden form for kontakt" til. Søskende ignoreres.

Samtidig åbner forslaget for, at etablerede og potentielt vigtige relationer til forældre eller andre personer i slægten direkte kan afskæres. Det nævnes, at "der kan være situationer, hvor flere medlemmer af den oprindelige slægt har haft en tæt relation til barnet forud for

adoptionen. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis begge forældre har holdt kontakten med barnet under en anbringelse. Ved afgørelsen om samvær eller anden kontakt vil der i så fald konkret skulle tages stilling til, om det undtagelsesvist vil være til barnets bedste at have samvær eller kontakt med flere oprindelige slægtninge. Der skal i den forbindelse også tages stilling til, om netop samværet med flere gør, at barnet har glæde af samværet... Vurderes det undtagelsesvist at flere skal have samvær med barnet, taler det for at begrænse hyppigheden og omfanget heraf."

Forslaget kan skabe diskontinuitet

DS frygter, at flere ting i forslaget kan skabe mere diskontinuitet i barnets liv. Det gælder selvfølgelig de nævnte brud i de etablerede relationer til forældre, søskende og andre i slægten.

Men DS frygter også, at 3-års grænsen kan føre til, at forældrene hjemtager børnene inden de 3 år er gået. Eller at de vil modsætte sig, at børnene falder til i en plejefamilie, fordi de er bange for, at de skaber relationer, der kan være vigtige i en adoptionssag.

Flere steder nævnes det, at barnet vil kunne blive flyttet fra sin plejefamilie til en anden familie, når det skal adopteres. F.eks. hvis plejefamilien ikke er eller kan blive godkendt som adoptionsfamilie. Det vil også være et kontinuitetsbrud. Det samme kan muligvis ske, hvis kommunen rejser en adoptionssag, og plejeforældrene f.eks. af økonomiske grunde siger nej til at være adoptionsforældre. Lovforslaget åbner for, at barnet i så fald skal til en ny familie, uanset de relationer, det allerede har etableret til plejefamilien.

Lovforslaget nævner ikke noget om hjælp til adoptivfamilierne

De børn, der skal tvangsadopteres, kan have så alvorlige problemer, at de skal have særlig støtte eller behandling. Adoptivforældrene skal derfor have mulighed for samme støtte fra det offentlige, som plejeforældre til et tilsvarende barn ville få. I de tilfælde, hvor det er nødvendigt for en af forældrene at gå hjemme, så må vedkommende f.eks. kunne kompenseres økonomisk for det. Der skal også være ret til samme støtte til barnet som i en plejefamilie. Det er ikke tilstrækkeligt at henvise til, at adoptivforældrene kan søge støtte efter servicelovens bestemmelser, fordi de risikerer at blive afvist, netop fordi det er en ressourcestærk familie.

DS finder at det er en alvorlig mangel i forslaget, at det ikke forholder sig til spørgsmålet om støtte til de forældre, der adopterer et måske meget belastet barn.

Hvilken rolle spiller økonomien – for kommunen og for plejeforældrene

DS mener, at der er to økonomiske forhold, der kan blive vigtige for omfanget af tvangsadoptioner: plejeforældrenes og kommunens. Forslaget forholder sig som nævnt ikke til nogen af dem.

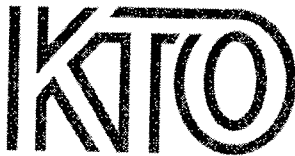
Hvis plejeforældre vælger at adoptere, så mister de vederlag og udgiftsdækning. Det kan være ubærligt for en familie, der måske baserer store dele af sin indkomst på at være plejeforældre. Nogle plejeforældre vil have mulighed for at gøre det alligevel, men mange vil sige nej. Det kan føre til, at man enten må afstå fra adoption eller fra at bruge plejeforældre som adoptivforældre. I så fald må man finde adoptivforældrene andre steder – hvilket altså vil indebære afbrydelse af de relationer, barnet allerede kan have etableret til plejeforældrene. Man kan også frygte, at plejeforældre kan opleve et pres fra en kommune for at acceptere adoption (og indtægtsnedgang), hvis adoptionen er mulig efter loven.

For adoptioner kan med lovforslagets konstruktion få mærkbar betydning for kommunernes økonomi. Der er tale om de længste og ofte krævende og dyre anbringelser, så der er

noget at spare, hvis de ændres til adoptioner, der er stort set gratis for kommunen. Når der er tale om så langvarige anbringelser til 7-800.000 kr. eller mere om året, så skal der ikke ret mange adoptioner til, før man gradvist kan få opbygget en betydelig besparelse for kommunerne. 30, 40 eller flere tvangsadoptioner om året vil i løbet af få år løbe op i tredif-
rede millionbesparelser. DS finder det vigtigt at få dette aspekt drøftet i åbenhed, så man kan få afklaret, om besparelser – som i USA og England - faktisk er blandt begrundelserne for forslaget om tvangsadoption. Derfor er forslagets tavshed om økonomi og antallet af tvangsadoptioner et problem, som nødvendigvis må afklares i det videre arbejde.

Med venlig hilsen

Ulrik Frederiksen
Næstformand
Dansk Socialrådgiverforening

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Familiestyrelsen
Att.: Niels Pryds
Kristineberg 6
2100 København Ø

Sagsnr.: 1705.9
HW
Direkte tlf.nr.: 3347 0625
12. januar 2009

Vedr.: Høringsvar til udkast til forslag til ændring af adoptionsorlov og forskellige andre love

Familiestyrelsen har i brev af 22. december 2008 bedt om KTO's bemærkninger til udkast til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love.

KTO skal bemærke følgende, idet KTO ved gennemgangen af lovforslaget navnlig har haft fokus på ændringen af barselloven, som følge af forslaget om at muliggøre, at en kvinde kan adoptere sin registrerede partners barn allerede fra fødslen:

KTO finder det positivt, at der med forslaget etableres mulighed for, at en kvinde i et registreret partnerskab med forslaget får mulighed for at adoptere sin partners barn fra fødslen, herunder indtræder i rettigheder efter barselloven, og ikke som nu, hvor dette tidligst kan finde sted efter 3 måneder efter fødslen. Herved sidestilles "medmoren" med de rettigheder en biologisk far har efter barselloven.

For god ordens skyld bør det i bemærkningerne til ændring af barselloven præciseres, at der som følge af, at samtykket kan afgives indtil 3 måneder efter fødslen er fastlagt særlige varslingsregler for "medmoren".

For at undgå evt. misforståelser bør der i forslagets § 4, pkt. 3 om ændring af § 13, stk. 1 i barselloven alene henvises til forslagets § 8, stk. 8, 1. pkt.

Med venlig hilsen

Jørgen Holst

Henrik Würtzenfeld

Til Familiestyrelsen

Att. Neel Pryds

12-01-2009

Sag nr. 09/110

Dokumentnr. 1482/09

Carina Bock

Tel. 35 29 81 06

E-mail: cbo@regioner.dk

Høringssvar

Familiestyrelsen har den 22. december 2008 sendt forslag til ændring af adoptionsloven og forskellige andre love i høring.

Danske Regioner har alene følgende bemærkninger:

Foreningen mener, det er hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med adoption af registreret partners barn finder en sidestilling sted med øvrige forældrepar, der planlægger at få barn, idet medmor nu sidestilles med en far i relation til fravær både 2 uger i forbindelse med fødsel og 32 ugers forældreorlov.

Det forudsættes, at de økonomiske konsekvenser af de foreliggende lovforslag medtages i den efterfølgende samlede forhandling i medfør af DUT, i hvilken forbindelse der tages forbehold for at fremkomme med indsigelser og bemærkninger.

Med venlig hilsen

Carina Bock

- for retten til lige muligheder

Danske Handicaporganisationer

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Familiestyrelsen
Att.: Neel Pryds

E-mail: nepr@famstyr.dk

Hvidovre, den 12. januar 2009

Sag 09/28 - Dok. 349/09 KP/ck

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationer (DH) vedr. udkast til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (Adoption uden samtykke m.v.)

Denne lovændring illustrerer det dybt problematiske i, at anbringelser af børn med handicap sker efter de samme regler, som omsorgsvigtede børn. Når børn og unge med handicap anbringes udenfor hjemmet, sker det som udgangspunkt, hverken fordi de bor under utilstrækkelige forhold, eller fordi forældrene ikke kan tage vare på dem, men fordi den nødvendige støtte ikke længere kan ydes med udgangspunkt i hjemmet.

Formålet og betingelserne er med andre ord helt anderledes. Modsat anbringelser i almindelighed arbejdes der sædvanligvis ikke hen imod, at barnet med handicap skal hjem og bo i familien igen. Der vil derimod i langt højere grad skulle arbejdes på at støtte familien i at bevare en tæt kontakt til barnet.

Problemerne opstår, fordi lovforslaget om adoption generelt retter sig mod anbragte børn, og dermed også mod de børn, der er anbragt på grund af deres handicap. De familier risikerer utilsigtet at blive omfattet af lovforslaget, hvilket er urimeligt.

Med hensyn til konkrete bemærkninger til lovforslaget, skal DH henvise til de vedhæftede bemærkninger fra Landsforeningen LEV, der illustrerer på hvilke områder, lovforslaget medfører problemer for flere grupper af mennesker med handicap.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Vedhæftet er bemærkninger fra Landsforeningen LEV

Neel Pryds (958nepr)

Fra: Kvinderaadet [kvr@kvinderaad.dk]
Sendt: 12. januar 2009 11:36
Til: Neel Pryds (958nepr)
Emne: høringssvar om adoptionsloven mm
Vedhæftede filer: høringssvar_adoptionloven_mm.doc

Familiestyrelsen
att. Neel Pryds

12. januar 2009

Høringssvar fra Kvinderrådet vedr. Adoptionsloven og forskellige andre love

Kvinderrådet kan generelt støtte bestræbelserne på at ligestille par uanset seksuel orientering.

Vi finder det i den sammenhæng meget positivt, at lovforslaget indebærer ret til to ugers fravær ved fødsel for medmoderen.

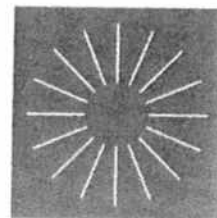
Vi ser det også som et fremskridt, at alderskravet i forhold til bevilling af adoption nedsættes fra 25 til 18 år, samt at bevilling har virkning fra fødslen.

Vi finder det ikke hensigtsmæssigt eller rimeligt i et ligestillingsperspektiv, at par af samme køn skal være gift/registreret for at blive juridiske forældre til deres børn.

Endelig mener vi, at spørgsmålet om børns indfødsret skal løses, således at børn født i Danmark af udenlandske kvinder med en dansk partner opnår indfødsret uanset om kvindens partner er en mand eller en kvinde.

Venlig hilsen

Randi Theil Nielsen
sekretariatsleder
Kvinderrådet
Niels Hemmingsens Gade 10, 2.
Postboks 1069, 1008 K
tel: 33 12 80 87
www.kvinderaadet.dk
<<høringssvar_adoptionloven_mm.doc>>

Familiestyrelsen
att. Neel Pryds
nepr@famstyr.dk

12. januar 2009

Høringssvar fra Kvinderådet vedr. Adoptionsloven og forskellige andre love

Kvinderådet kan generelt støtte bestræbelserne på at ligestille par uanset seksuel orientering.

Vi finder det i den sammenhæng meget positivt, at lovforslaget indebærer ret til to ugers fravær ved fødsel for medmoderen.

Vi ser det også som et fremskridt, at alderskravet i forhold til bevilling af adoption nedsættes fra 25 til 18 år, samt at bevilling har virkning fra fødslen.

Vi finder det ikke hensigtsmæssigt eller rimeligt i et ligestillingsperspektiv, at par af samme køn skal være gift/registreret for at blive juridiske forældre til deres børn.

Endelig mener vi, at spørgsmålet om børns indfødsret skal løses, således at børn født i Danmark af udenlandske kvinder med en dansk partner opnår indfødsret uanset om kvindens partner er en mand eller en kvinde.

Venlig hilsen

Randi Theil Nielsen
sekretariatsleder
Kvinderådet

niels hammarvejersgade 10 2
postboks 1009
dk - 1009 københavn k

tel + 45 3312 8087
fax + 45 3312 6240
kv@kvinderaad.dk
www.kvinderaad.dk

Domstolsstyrelsen

Familiestyrelsen
Mailles med PDF-fil til nepr@famstyr.dk

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

BHC10001/Sagsbeh. BHC
J.nr. 4104-2008-57.2
Vedr. 2008-600-00004

12. januar 2009

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Ved brev af 22. december 2008 har Familiestyrelsen anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love.

Domstolsstyrelsen har generelt ingen bemærkninger til udkastet og de deri foreslåede lovændringer.

Domstolsstyrelsen bemærker dog, at Justitsministeriet i sine bemærkninger forudsætter, at domstolene prioriterer sager om adoption uden samtykke højt, således at disse sager fremmes mest muligt og at de berammes hurtigst muligt. Henset til antallet af de hidtidige ønsker om domstolenes prioritering af forskellige sagstyper er det Domstolsstyrelsens opfattelse, at det kan blive vanskeligt for retterne at imødekomme dem alle.

Med venlig hilsen

Niels Juhl

Familiestyrelsen
Att. Neel Pryds
nepr@famstyr.dk

12. januar 2009

**Høringssvar om udkast til lovforslag om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love
(Adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.)**

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) vil hermed gerne takke for muligheden for at kommentere det fremsendte forslag til lovændring.

BKF ser forslaget vedrørende udvidelse af adgangen for tvangsadoption som en god mulighed for, at skabe større sikkerhed og kontinuitet under opvæksten for de børn og unge, der ikke har udsigt til at forældrene vil kunne komme til at tage sig af dem.

BKF anbefaler, at det undersøges, om en smidiggørelse og/eller lempelse af de generelle adoptionsbestemmelser vedrørende danske børn – både åbne og lukkede - i flere tilfælde end i dag burde kunne træde i stedet for familiepleje eller institutionsanbringelse. Hensigten skal også her være at sikre børn og unge en største stabilitet og den bedste udvikling.

BKF har ikke yderligere kommentarer til lovforslaget.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Per B. Christensen, Tlf. 55 88 30 01, perbc@naestved.dk, eller

Bruno Borella, Tlf. 99 88 77 70, brbo@rebild.dk

På bestyrelsen vegne

Bruno Borella.

Bratskovvej 36, 1.sal

Postboks 1624

2720 Vanløse

Tlf. 3325 8806

Mail: sek@boernogfamilier.dk

Web: www.boernogfamilier.dk

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af adoptionsloven (adoption uden samtykke m.v.)

Børn & Familier takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med lov om ændring af adoptionsloven. Vi anerkender, at Barnets Reform overordnet har til formål at øge fokus på barnets tarv og rettigheder, men har en række kommentarer og forbehold til dette lovforslag.

Børn & Familier vil gerne stille spørgsmålstegn ved, om lovforslaget bygger på et tilstrækkeligt vidensgrundlag. Den viden, lovforslaget refererer til, tager udgangspunkt i udenlandske erfaringer med en anden anbringelsespraksis, og adskillelse mellem ikke skadede og svagt og stærkt skadede børn, og deres forskellige behov for støtte i adoption og anden anbringelse kunne være tydeligere. Vi vil tilsvarende stille os spørgende i forhold til den forskningsbaserede viden om danske forhold, herunder hvordan tvangsfjernede danske børn klarer sig i hhv. adoption og plejefamilier.

Børn & Familier har fra praksis kendskab til forskellige sager vedrørende tvangsfjernelse af småbørn, både til adoption og til plejefamilie, ligesom vi har kendskab til sager, hvor plejefamilier adopterer deres plejebørn og hvor adoptantfamilier overtager børn fra plejefamilier. Sagerne har imidlertid en forskellig og meget broget karakter, så de er svært sammenlignelige, hvorfor det kan være problematisk at generalisere. Samlet set mener vi derfor, at forholdene bør undersøges nærmere før vedtagelse af dette lovforslag.

Børn & Familier har samtidig erfaring for, at familieplejearbejdet rummer mange paralleller, uafhængigt af, om der er tale om tvangsfjernelse og adoption eller ej. I relation hertil fremhæver vi følgende forhold:

Børn & Familier er bekymret for, at forskellige børn vurderes (for) ens, og at de særlige sårbare børn, derfor ikke opnår den nødvendige støtte og hjælp. Lovforslaget tager ikke i tilstrækkelig grad stilling til, hvilke børn der er egnede til tvangsadoptioner, og hvilke der ikke er det. De småbørn, som lovforslaget omhandler, kræver ofte en langvarig og specialiseret indsats. Sagerne er komplekse, det gælder også for de større børn.

Børn og Familier er enige i, at hensynet til barnets behov for ro i anbringelse til omsorg og relationstilknytning er væsentlig og med fordel kan tilgodeses ved adoption, men kun i det omfang at forudsætningerne herfor er til stede hos adoptantfamilien. Det er afgørende er at sikre, at de er klædt på til opgave. Dette er en kompleks opgave, der fordrer faglig indsigt og overskud, og som vi ikke finder sikring for i lovforslaget.

Disse småbørn er ofte skadede og har en varigt nedsat evne til relationel kontakt, hvilket kan betyde, at følelsesmæssig kontakt til nok så omsorgsfulde adoptantforældre ikke er mulig eller kun i begrænset omfang. Disse adoptioner bryder desværre ofte sammen, bl.a. da familierne ikke som professionelle plejefamilier er uddannede, får løbende støtte og vejledning samt aflønning. Det vigtige omsorgs- og relationsarbejde forudsætter sikre og fagligt og økonomisk velfunderede rammer. Meget skadede børn skal ideelt set opholde sig i et professionelt miljø. Der vil derfor også være børn, som ikke egner sig til adoption, som under de nuværende forhold vil være bedre stillet i en professionel plejefamilie med særlig viden og erfaring, støtte osv.

Der i dag er en klar adskillelse mellem professionel plejearbejde og almen adoptionsfamilie, som har mange fordele, men som samtidig sættes under pres. Det vil være gavnligt, om der med udgangspunkt i det sårbare barns behov og interesser, blev taget højde for større grad af stabilitet og støtte for begge anbringelsesformer og med mulighed for større grad af fleksibilitet og præcisering af de to foranstaltningers fordele og begrænsninger. Men dette kræver et større udrednings- og analysearbejde til belysning af, hvordan barnets bedst tilgodeses.

Plejefamilier kan være nødsaget til at fravælge muligheden for adoption, da deres forsørgelsesgrundlag og støttemulighed forsvinder. Der kan dog også være andre væsentlige forhold, som begrundet fastholdelse af plejere relation frem for adoption, fx øvrige familieforhold. Børn og Familier vil gerne gøre opmærksom på, at andre lande opererer med en mere fleksibel ordning i forhold til støtte og aflønning af adoptantfamilier, som man i Danmark med fordel kan skele til, hvis man – som nævnt ovenfor – samtidig holder sig for øje, at alle forhold ikke uden videre lader sig overføre til danske forhold.

Der er en risiko for, at lovforslaget vil kunne legitimere tvangsadoption og almen adoption som foranstaltning, hvor økonomiske hensyn får overvægt i forhold til etiske og faglige hensyn. Det sker, at plejefamilier kan føle sig presset af kommunen til adoption i forbindelse med overvejelser om ændring i anbringelsen og fjernelse af barnet. Et sådant tiltag kan have som effekt, at plejefamilien skifter status til adoptantfamilie, grundet et ydre pres, snarere end faglige begrundelser for at tilgodes barnet og

plejefamiliens behov og interesser. Dette er stærkt problematisk, og aktualiserer behovet for en uvildig ikke-kommunalt, fagligt baseret vurdering af disse sager.

Børn & Familier har en grundantagelse om, at alle børn bør have mulighed for kendskab til deres biologiske ophav. Vi har erfaring for, at når børn ikke gives mulighed for kende deres forældre, kan det skabe en følelse af manglende tilhørsforhold og identitetsproblemer – noget hverken pleje- eller adoptantfamilie kan kompensere fuldt ud for. Når de biologiske bånd ikke er stærke nok til at bære den rette omsorg, må samfundet kompensere herfor, men ikke kappe dem. Åbne adoptioner vil derfor altid være det bedste udgangspunkt.

Barnet skal have mulighed for kendskab og evt. kontakt, men samtidig om nødvendigt skærmes herfor. Nogle børn tager først kontakt i teenage-alderen, andre først som voksne, og andre igen gør det slet ikke. Men muligheden bør være der. Kendskab til forældre og evt. samvær bør vurderes og håndteres uafhængigt af anbringelsesform, baseret på barnets behov og interesser.

Med venlig hilsen

Jesper Hartvig Thomsen
Formand

Gitte Kirkeby
Administrations- og udviklingschef

Børn & Familier
Forum for udviklings i socialt arbejde
Bratskovvej 36, 1.sal
2720 Vanløse
Tlf 3325 8806
Mail: gskt@boernogfamilier.dk

Neel Pryds (958nepr)

Fra: Alex Poulsen [alp@vfm.dk] på vegne af Rådet for Socialt Udsatte [post@udsatte.dk]
Sendt: 6. januar 2009 14:41
Til: Neel Pryds (958nepr)
Emne: SV: Høring over forslag til lovforslag om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Til Familiestyrelsen

Rådet for Socialt Udsatte har ingen bemærkninger til lovforslaget

VMF

Aex Poulsen

Fra: Neel Pryds (958nepr) [mailto:nepr@famstyr.dk]
Sendt: 22. december 2008 09:05
Til: post@domstolsstyrelsen.dk; adoption@a-c.dk; \$Adoptionsnævnet (958ado); foreningen@adoption.dk; samfund@advocom.dk; ac@ac.dk; bkf@bkchefer.dk; brd@brd.dk; bf@boernesagen.dk; bornsvilkar@bornsvilkar.dk; clh@clh.dk; info@cfu-net.dk; mail@danadopt.dk; da@da.dk; habq@glo.regionh.dk; lpe@advokatnet.dk; dhs@dhs.dk; dhf@dhf-net.dk; sri@sks.aaa.dk; charlotte.vangsgaard@rh.regionh.dk; dp@dp.dk; ds@socialrdg.dk; dsr@dsr.dk; regioner@regioner.dk; dh@handicap.dk; dh@handicap.dk; midtjylland@statsforvaltning.dk; nordjylland@statsforvaltning.dk; sjælland@statsforvaltning.dk; hovedstaden@statsforvaltning.dk; syddanmark@statsforvaltning.dk; midtjylland@statsforvaltning.dk; post@dommerforening.dk; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; jar@dommerfm.dk; h.kollerup@forbank.dk; foa@foa.dk; 3f@3f.dk; famfo@get2net.dk; fd@famdk.dk; foa@foa.dk; bupl@bupl.dk; info@fadd.dk; FA@FANET.DK; pea@ret-raad.dk; oknor@statsforvaltning.dk; fsd@rk.dk; nwsyd@statsforvaltning.dk; lmsjl@statsforvaltning.dk; info@foreningenfar.dk; sek@fbu.dk; *Frederiksberg Kommune; ftf@ftf.dk; di@di.dk; hk@hk.dk; helle@hfd.dk; center@humanrights.dk; hsc@humanrights.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@krifa.dk; borgerservice@kk.dk; kvr@kvinderaad.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lbl@lbl.dk; lh@lederne.dk; dadl@dadl.dk; lc@skaf-net.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; jvb@plejefamilierne.dk; kbhsyd@foa.dk; redbarnet@redbarnet.dk; Rådet for Socialt Udsatte; skm@skm.dk; sl@sl.dk; ole.pass@rk.dk; tabuka@tabuka.dk
Emne: Høring over forslag til lovforslag om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen
 Neel Pryds

Fuldmægtig

FAMILIESTYRELSEN
 Kristineberg 6
 2100 København Ø
 Tlf. 33 92 33 02
 www.familiestyrelsen.dk

Neel Pryds (958nepr)

Fra: Rolf Weber [row@krifa.dk]
Sendt: 7. januar 2009 11:40
Til: Neel Pryds (958nepr)
Emne: Kristelig Fagbevægelses høringsvar vedr. udkast til lov om ændring af adoptionsloven
Vedhæftede filer: 0313_001.tif

Hermed følger Kristelig Fagbevægelses høringsvar vedr. udkast til lov om ændring af adoptionsloven

Venlig hilsen

Rolf Weber
politisk konsulent

row@krifa.dk
Tlf. 72277153 · Mobil 25444053

 - et værdifuldt valg
Kristelig Fagbevægelse

Kommunikation
Engboulevarden 30 · 8960 Randers SØ
<http://www.krifa.dk>

4426

Justitsministeriet
Familiestyrelsen
Kristineberg 6
2100 København Ø

Kristelig Fagbevægelse
Engbøuevarden 30
8960 Randers SØ

Tlf. 8911 2233
Fax 7227 7200

pol.sek@krifa.dk
www.krifa.dk

Randers SØ, den 7. januar 2009
4400/459-6300/2002-2529
ROW

Åbningstider:
mandag: 9-16.30
tirsdag-torsdag: 9-15
fredag: 9-14

Høring over udkast til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Kristelig Fagbevægelse har fået ovennævnte lov i høring.

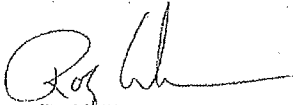
Kristelig Fagbevægelse har ingen kommentarer til lovforslaget bortset fra, at vi glæder os over, at adgangen til adoption uden samtykke udvides så der i helt særlige situationer kan ske adoption uden samtykke af børn under 1 år og af børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, hvis forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Kristelig Fagbevægelse
er en fællesbenævnelse
for:
Kristelig Fagforening
og Kristelig A-kasse

Ved denne ændring varetages barnets tarv endnu bedre.

Venlig hilsen

Søren Fibiger Olesen
formand

Rolf Weber
politisk konsulent

- et værdifuldt valg

Neel Pryds (958nepr)

Fra: Ninna Würtzen [nwsyd@statsforvaltning.dk]

Sendt: 13. januar 2009 08:29

Til: Neel Pryds (958nepr)

Cc: Lene Anderson; Bente Koudal Sørensen; Ida Wille; Marianne Samuelsson; Bente Flindt Sørensen; Leif Sondrup; Torben Sørensen; Vibeke Larsen

Emne: SV: Høring over forslag til lovforslag om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

STATSFORVALTNINGEN

SYDDANMARK

e-brev Journalnr:

Til Familiestyrelsen.

Familiestyrelsen har den 22. december 2008 (j.nr. 2008-600-00004) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (Adoption uden smykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.)

På vegne af samtlige statsforvaltningsdirektører skal det meddeles, at statsforvaltningerne ikke har bemærkninger til udkastet til lovforslag. Statsforvaltninger har hermed ikke taget stilling til de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Med venlig hilsen
Ninna Würtzen
direktør

Fra: Neel Pryds (958nepr) [mailto:nepr@famstyr.dk]

Sendt: 22. december 2008 09:05

Til: post@domstolsstyrelsen.dk; adoption@a-c.dk; \$Adoptionsnævnet (958ado); foreningen@adoption.dk; samfund@advocom.dk; ac@ac.dk; bkf@bkchefer.dk; brd@brd.dk; bf@boernesagen.dk; bornsvilkar@bornsvilkar.dk; ch@ch.dk; info@cfu-net.dk; mail@danadopt.dk; da@da.dk; habq@glo.regionh.dk; lpe@advokatnet.dk; dhs@dhs.dk; dhf@dhf-net.dk; sri@sks.aaa.dk; charlotte.vangsgaard@rh.regionh.dk; dp@dp.dk; ds@socialrdg.dk; dsr@dsr.dk; regioner@regioner.dk; dh@handicap.dk; dh@handicap.dk; midtjylland@statsforvaltning.dk; nordjylland@statsforvaltning.dk; sjaelland@statsforvaltning.dk; hovedstaden@statsforvaltning.dk; syddanmark@statsforvaltning.dk; midtjylland@statsforvaltning.dk; post@dommerforening.dk; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; jar@dommerfm.dk; h.kollerup@forbank.dk; foa@foa.dk; 3f@3f.dk; famfo@get2net.dk; fd@famdk.dk; foa@foa.dk; bupl@bupl.dk; info@fadd.dk; FA@FANET.DK; pea@ret-raad.dk; Ole Kirkegaard; fsd@rk.dk; Ninna Würtzen; Lene M. Larsen; info@foreningenfar.dk; sek@fbu.dk; Frederiksberg Kommune; ftf@ftf.dk; di@di.dk; hk@hk.dk; helle@hfd.dk; center@humanrights.dk; hsc@humanrights.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; info@krifa.dk; borgerservice@kk.dk; kvr@kvinderaad.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lbl@lbl.dk; lh@lederne.dk; dadl@dadl.dk; lc@skaf-net.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; jvb@plejefamilierne.dk; kbhsyd@foa.dk; redbarnet@redbarnet.dk; post@udsatte.dk; skm@skm.dk; sl@sl.dk; ole.pass@rk.dk; tabuka@tabuka.dk

Emne: Høring over forslag til lovforslag om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

13-01-2009

Neel Pryds

Fuldmægtig

FAMILIESTYRELSEN

Kristineberg 6

2100 København Ø

Tlf. 33 92 33 02

www.familiestyrelsen.dk

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
E-mail sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til
Justitsministeriet
Familiestyrelsen
Kristineberg 6
2100 København Ø
ncpr@famstyr.dk

Hellerup, den 12. januar 2009.

Tak for muligheden for at afgive
**høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven m.v.,
jeres j.nr. 2008 – 600 - 00004**

FBU ForældreLANDSforeningens (FBU) svar indeholder

- overordnede bemærkninger
- konkrete anbefalinger i forbindelse med selve lovforslaget
- forslag om udviklingsarbejde med at få fastlagt rammer for og krav til undersøgelser / specialisterklæringer om forældres og børns forhold, herunder ”forældreevneundersøgelser” i forbindelse med beslutninger efter herværende lovforslag og Velfærdsministeriets lovforslag om kontinuitet i anbringelserne efter serviceloven
- forslag om tæt opfølgning / erfaringsindsamling på området
- og endelig mere specifikke bemærkninger i forhold til lovforslaget og bemærkningerne hertil.

De mange konkrete bemærkninger er ikke rettet alene til forslagene til ændret lovgivning, men også skrevet med sigte på den videre proces med at konkretisere intentionerne i lovgivningen, udarbejde vejledninger m.v.

FBU's høringssvar vedrører primært den del af lovforslagene, der berører anbragte børn og deres familier. Der er her, vi har vores viden og erfaringer som baggrund for at afgive høringssvar.

FBU beklager den ekstremt korte høringsfrist – i praksis en uge. Det er ikke rimeligt i forhold til så indgribende lovgivning.

Overordnede bemærkninger

FBU kan kun være enige i, at alle børn så vidt muligt skal sikres kontinuitet og stabilitet i deres opvækst og beskyttes mod unødige alvorlige brud, og at det sociale system - sammen med barnets forældre og familie - har et stort ansvar for at være med til at sikre stabilitet og kontinuitet, når barnet er anbragt eller skal anbringes udenfor hjemmet.

Børns og forældres rettigheder – som både-og og ikke enten-eller

I den offentlige og i den faglige debat er der gennem de seneste år i stigende grad fokuseret på, at den offentlige indsats til støtte for børn skal tage udgangspunkt i barnets bedste og ikke i forældres rettigheder som forældre.

Det er på mange måder i debatten blevet: barnet på den ene side og forældrene på den anden side. Sådan behøver det ikke at være. Det er muligt i det sociale arbejde – både i det besluttende led og i selve indsatsen - at anerkende forældrene, deres "forældreskab" og rettigheder og samtidig varetage barnets rettigheder og barnets bedste.

Det bliver i debatten glemt, at det i langt de fleste tilfælde er muligt at samarbejde med forældre og netværk om barnets bedste.

Det forudsætter imidlertid, at det sociale og pædagogiske arbejde udføres fagligt kvalificeret og i løbende dialog og samarbejde mellem "systemet" og familien.

Set fra FBU's perspektiv handler det om at behandle forældre ordentligt som forældre, som medmennesker og som borgere. At samtale med dem, respektere og anerkende dem, inddrage dem i sagsbehandlingen og at dele sin faglige viden og sine vurderinger med dem som mennesker og som barnets forældre.

Langt de fleste forældre med børn anbragt udenfor hjemmet både kan og vil indgå i den nødvendige samarbejdsproces, og de vil på denne baggrund kunne være med til at træffe både små og store beslutninger til barnets bedste.

Dette samtidig med, at man som myndighed, som fagperson, har barnets bedste for øje og f.eks. må fortælle, at netop dette barn på baggrund af forældrenes forhold skal være anbragt hele barndommen..

Det behøver ikke at være enten – eller.

FBU finder det urimeligt at lovgive ud fra systemets erfaringer med et ganske lille antal familier, hvor det af forskellige årsager ikke er muligt at opnå løbende dialog med forældrene eller forståelse hos forældrene for barnets påtrængende behov.

Generelt om muligheden for tvangsadoption af anbragte børn

FBU kan på ingen måde anbefale lovforslaget om øget adgang til adoption af anbragte børn uden samtykke, tvangsadoption.

Offentlige myndigheder skal ikke kunne træffe beslutninger, som allerede fra starten af barnets liv fuldstændigt fratager barnet sin ret til sin biologiske familie, til sine rødder. Offentlige myndigheder skal heller ikke under barnets opvækst kunne træffe beslutninger om at fratage dem retten til familie og slægt, familie og slægt som de måske kender og har tilknytning til.

Tvangsadoption er et meget alvorligt indgreb i både et barns og forældres rettigheder. I et barns rettigheder til at kende sit ophav og være en del af sin biologiske familie og slægt. I forældres rettigheder til at kende deres barn og tage del i barnets liv. Det er tvang overfor både barn og forældre.

Det er muligt at sikre børn, som skal være langvarigt anbragte, evt. gennem hele eller det meste af barndommen, gode og stabile opvækstvilkår gennem sociale hjælpeforanstaltninger, også selv om det vurderes, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Ønske om at sikre børn stabilitet og kontinuitet i opvæksten

Såfremt de forslag om at sikre øget stabilitet og kontinuitet i anbringelsen, som aktuelt er under forberedelse i Velfærdsministeriet, bliver vedtaget i Folketinget, vil der efter FBU's vurdering ikke være behov for at indføre lovgivning, der giver øgede muligheder for at træffe beslutning om tvangsadoption af anbragte børn.

FBU tager særligt afstand fra lovforslagets § 9, stk. 4, som omhandler børn, der har været anbragt i mindst 3 år.

Det er vores forestilling, at børn omfattet af denne bestemmelse kender deres forældre og deres slægt (mere eller mindre). Måske har de boet hjemme i en kortere eller længere periode, og måske har de løbende kontakt med den ene eller begge forældre, søskende og / eller andre fra slægten.

Vi kan ikke anbefale muligheden for tvangsadoption, når der i et eller andet omfang er etableret kontakt og tilknytning til barnets forældre og slægt. Den relation skal der værnes om som udtryk for barnets ret til sin familie.

Disse børns stabilitet kan sikres ved anvendelse af servicelovens bestemmelser – incl. det kommende lovforslag.

FBU vil også pege på, at forældre og slægt for disse børn kan være med til at sikre kontinuitet i barnets liv – sikre den sammenhæng, barnet har med sine rødder, sin slægt – også i et livslangt perspektiv.

I forbindelse med det kommende lovforslag om ændringer i serviceloven har FBU overfor Velfærdsministeriet peget på, at der er stærkt behov for en styrkelse af kommunernes hjælp og støtte til forældre med anbragte børn, senest grundigt belyst i SFI's rapport 08:23, ligesom der er behov for en styrelse af inddragelse og samarbejde med forældre til anbragte børn og unge.

Der er tale om to offentlige indsatsområder, som er i "stor nød". Det er vigtigt for forældrene, men det er mindst ligeså vigtigt for de anbragte børn.

Børn har behov for - til brug for deres egen udvikling – at kunne spejle sig i "bedst mulige forældre", uanset om de kan bo hjemme eller må være anbragt uden for hjemmet. Børn har også brug for, at deres forældre og slægt støtter op om anbringelsen, når den er nødvendig.

Når forældre anerkendes som forældre, får støtte til deres egen livssituation og i at være forældre med anbragt barn samt bliver inddraget i samarbejdet omkring barnet, øges deres indsigt i og forståelse for barnets behov og deres egne muligheder / mangel på samme. På den baggrund vil forældre oftest kunne samtykke i og bakke op om langvarige anbringelser af deres børn.

Dermed sikres barnet både stabilitet og kontinuitet tilbage fra svangerskab og fødsel – og der vil ikke være behov for regler om adgang til tvangsadoption.

Selv om FBU ikke på nogen måde kan anbefale regler om øget adgang til tvangsadoption vil vores bemærkninger naturligvis også indeholde kommentarer til de temaer, som bliver aktuelle, hvis lovforslaget vedtages.

Om muligheden for åben adoption m.v.

FBU må stille spørgsmålstegn ved, hvilke begrundelserne der er for at foreslå, at det for både de helt små børn og evt. også de større – afhængig af omstændighederne – skal / kan være en anonym / lukket adoption, således at man fratager både barnet og forældrene muligheden for under barnets opvækst i større eller mindre omfang (afhængig af den konkrete situation) at få viden om og følge med i hinandens liv gennem f.eks. orientering, udveksling af billeder og besøg og dermed kende til hinanden som en del af kontinuiteten omkring barnets liv sammen med den stabilitet og kontinuitet, som adoptionen skal søge at sikre.

Det er FBU's forestilling, at nogle af forældrene i den beskrevne målgruppe til både de helt små børn og de større, vil være indstillet på at give samtykke til åben adoption, hvis de har mulighed for at blive orienteret og følge med i barnets liv – og evt. mødes med barnet en gang imellem. Når vi i FBU hører vordende forældre helt afvise tanken om adoption til fremmede mennesker, spiller det ind, at det i dag indebærer en lukket adoption.

FBU bemærker, at selv om Retssikkerhedsudvalget anbefalede at give mulighed for åbne adoptioner for de lidt større børn, der tvangsadopteret, indeholder det foreliggende lovforslag ikke mulighed for at meddele adoption som åben adoption, idet man har valgt at "indpasse" reglerne om tvangsadoption af anbragte børn i de eksisterende regler vedrørende adoption og blot forslå en ændring af forældreansvarsloven, som giver mulighed for at træffe beslutninger om samvær og anden kontakt. Man har ligeledes i foreliggende forslag valgt i realiteten at lade det være op til de adoptivforældre, om de vil videregive oplysninger til forældrene om barnets forhold gennem "opfølgingsrapporter".

Tvangsadoption af anbragte børn kan efter FBU's opfattelse ikke sidestilles på alle områder med andre former for adoption.

FBU finder det påkrævet, at der indarbejdes en særlig bestemmelse i lovforslaget om, at adoptioner af anbragte børn efter § 9 stk. 2 - 4 skal være åbne adoptioner, ligesom der skal formuleres en særlig forpligtelse for adoptivfamilier til at acceptere det, som den åbne adoption kan indebære efter en helt konkret vurdering af barnets situation.

Det bør være et krav, at de med jævne mellemrum skal skrive informationer ned om barnets liv samt formidle billeder til forældre / slægt.

Med lovgivning om åben adoption og forpligtelserne forbundet hermed vil der være tale om en klar og forudsigelig bestemmelse, så både (barn,) forældre og adoptivforældre forud for adoptionen ved, at der er tale om en åben adoption med de muligheder, som det giver.

Krav om åben adoption må som minimum gælde tvangsadoptioner efter § 9, stk. 4.

Der er her tale om børn, som må formodes oftest at kende deres forældre og evt. slægt. Der er ingen grund til med lovgivningen at indbygge muligheden for dette brud på kontinuitet for det anbragte barn i de situationer, hvor barnet ikke bliver adopteret af mennesker, det i forvejen kender.

... "at anbringe barnet på en institution eller hos en plejefamilie med henblik på adoption"

FBU må tage afstand for formuleringen i bemærkningerne (side 14) om, at Justitsministeriet finder, at små børn, hvor det endnu ikke kan afgøres om forældrene varigt er uden kompetencer til at tage vare på barnet, skal "anbringes med henblik på adoption".

Hvis forældrene ikke kan tage vare på barnet, skal det naturligvis anbringes efter servicelovens bestemmelser.

Når det ikke kan dokumenteres, at forældre varigt er uden evne til at tage vare på deres barn må den offentlige (og forældrenes) indsats fokusere på at styrke forældreevnen og sikre støtte til at udvikle tilknytning mellem barn og forældre.

At bringe "anbringelse med henblik på adoption" i spil på dette tidspunkt – særligt ved anbringelse i familiepleje hos familier, som dybest set ønsker at adoptere, risikere at blive et forløb med en proces, der alt andet lige "opfylder profetien", at barnet skal adopteres.

Der er kommunens forventning, som risikerer at påvirke paratheden til at støtte forældre i at udvikle deres forældreevne. Der er plejefamilien, som knytter sig til det lille barn og er fyldt af ønsket om adoptivbarn og som må forventes at kunne have vanskeligt ved at dele forældreskab og "tillade" barnet at knytte sig til forældre og slægt.

Det er vanskeligt at få øje på barnets og forældrenes reelle muligheder for at skabe kontakt og evt. tilknytning til egen familie under disse vilkår. Det er svært at se, hvem der skulle bakke op om det. Samtidig er det svært at få øje på både barn og forældres retssikkerhed til egen familie i det her lys. Det vil være at gamble med flere familiers tilværelse,

Et barn skal ikke "anbringes med henblik på adoption". Barnet skal anbringes uden for hjemmet – indtil det måtte foreligge klart, om der bliver tale om mulighed for hjemgivelse, længerevarende anbringelse eller at anbefale adoption, med eller uden samtykke.

Som tidligere beskrevet finder FBU, at børns opvækst i stabilitet og kontinuitet kan sikres gennem servicelovens regler om anbringelse uden for hjemmet.

Vi kan ikke undlade at få det indtryk, at denne formulering og argumentation kunne have et økonomisk incitament indbygget. Har man på forhånd anbragt barnet med henblik på adoption i en familie ved man, at anbringelsen i givet fald vil kunne afløses af en adoption.

Konkrete anbefalinger i forbindelse med lovforslaget

1. Adoptionsloven, lovforslagets § 1, nr. 6

FBU kan **ikke** anbefale, at lovforslaget om udvidet adgang til adoption af anbragte børn uden forældres samtykke vedtages, uanset de stramme kriterier.

Børn i målgruppen kan sikres stabilitet og kontinuitet i opvæksten gennem servicelovens regler om anbringelser uden for hjemmet med eller uden samtykke og medtænkt de forslag om ændringer, som aktuelt er under udarbejdelse.

Stabilitet og kontinuitet sikres også gennem samarbejde med og inddragelse af forældre og slægt.

Adoption uden samtykke kan fratage børn retten til at kende deres rødder og den kontinuitet i livet, der er forbundet hermed. Adoption uden samtykke fratager både forældre og børn retten til familieliv i langt højere grad end anbringelse uden for hjemmet.

FBU kan ikke anbefale vedtagelse af lovforslagets § 6, stk. 3, børn under 1 år.

FBU kan særligt ikke anbefale vedtagelse af lovforslagets § 6, stk. 4, børn der har været anbragt i mindst 3 år.

Såfremt lovforslaget vedtages anbefaler FBU, at der indføres en særlig bestemmelse om, at adoption uden samtykke af anbragte børn altid skal finde sted som en åben adoption med de muligheder, det efter en helt konkret vurdering vil kunne give for kendskab og evt. kontakt.

Mulighed for, at barnet vokser op med viden om og mulighed for at kende sine forældre / slægt, og at forældre / slægt har mulighed for at følge med i barnets liv og evt. lære det at kende / bevare den allerede etablerede kontakt.

En lovbestemmelse om, at en adoptionsbevilling til børn, som er anbragte, gives som en åben adoption sikrer også den klarhed for både kommende adoptivforældre, for barnets forældre / slægt og for barnet selv, at der (efter konkret vurdering) kan gives mulighed for udveksling af informationer samt kendskab til hinanden.

2. Lovforslagets § 1, pkt. 8

Med henvisning til den retsstilling, som lovforslaget i sin helhed giver barnet, skal statsforvaltningen, jfr. § 11, vel også underrette barnet selv (evt. via dets advokat) om beslutningen efter § 9 ?

3. Lovforslagets § 1, pkt. 15

FBU er enig i, at der til barnet skal beskikkes en advokat, jfr. § 15 a, stk. 2, og at begge barnets forældre eller evt. anden indehaver af forældremyndigheden, skal tilbydes advokatbeskikkelse.

FBU er i tvivl om, hvem der er målgruppen i ” barnets eventuelle plejeforældre”. Er det de plejeforældre, som søger adoption ? er det også de plejeforældre, barnet bor hos, og som ikke ønsker adoption ? eller ? Vi anbefaler det nærmere præciseret.

4. Retsplejeloven, lovforslagets § 2, pkt. 1

FBU er enig i, at både barnet selv og forældrene er parter i sagen.

5. Forældreansvarsloven, lovforslagets § 3, pkt. 1

FBU er enig i forslaget om samvær og kontakt og i at bemyndigelsen til at træffe disse afgørelser placeres i statsforvaltningerne.

FBU anbefaler, at lovgivningen også giver **det adopterede barn** mulighed for at anmode om, at der træffes beslutning om samvær eller anden form for kontakt med forældre eller slægt.

FBU forestiller sig, at Vejledningen til forældreansvarslovgivningens bestemmelser om samvær udbygges relevant med denne bestemmelse, så det også gøres tydeligt hvilke særlige situationer, der f.eks. kan være tale om.

FBU anbefaler endvidere, at det i det samlede kommende materiale gøres tydeligt, hvor rådgivningsforpligtelsen overfor forældre og børn vedrørende denne bestemmelse er placeret.

Endelig finder FBU, at statsforvaltningens 1. beslutning om forældres eller slægts samvær og kontakt med det anbragte barn / kommende adoptivbarn skal kunne træffes samtidig med bevilling om adoption – med eller foruden forældrenes samtykke. Oplysninger om alles forhold, herunder tidligere kontakt og samvær, foreligger og beslutningerne skal træffes af samme myndighed. En beslutning herom vil gøre det, vi kunne kalde ”vilkårene” forbundet med adoptionen, tydelige for alle parter, incl. de kommende adoptivforældre.

6. Lov om aktiv socialpolitik, lovforslagets § 5

FBU tilslutter sig, at denne bestemmelse udvides til at omfatte forældre, hvis børn er bortadopteret.

Forslag om generelt at få fastlagt rammer for og krav til undersøgelser af både forældres og børns forhold, herunder forældreevneundersøgelser.

Forslaget skal både ses i forbindelse det herværende lovforslag og lovforslaget om kontinuitet i anbringelserne efter serviceloven, som fremsættes af Velfærdsministeriet.

Muligheden for at træffe beslutning om anbringelse af 3 års varighed samt muligheden for at træffe beslutning om tvangsadoption af både helt små og større anbragte børn, stiller store krav til de undersøgelser og den dokumentation om både forældrenes og børnenes forhold, som skal foreligge forud for sådanne indgribende beslutninger.

Når den kommunale myndighed i dag ønsker at få belyst forældres kompetencer og evner som forældre finder der ingen formelt fastsatte retningslinier, som kan være til støtte for og guide i, hvordan det kan / skal gøres.

Hvad er det f.eks., der skal lægges vægt på ved vurderingen af, om forældre kan være daglige forældre eller om barnet kan have udbytte af samvær med sine forældre / kende sine forældre? Hvad er det, der skal undersøges ? og hvordan ? og hvilke faglige kvalifikationer skal der til for at kunne gøre det ?

Der er således ingen mere generel vejledning til de kommunale socialrådgivere, der bestiller opgaven ”en forældrekompetenceundersøgelse” i forbindelse med en verserende børnesag, ligesom der ikke er nogen generel vejledning, som fortæller de – fortrinsvis psykologer – som udfører forældrekompetenceundersøgelser, hvordan de skal løse opgaven.

Det betyder samtidig, at forældre, som skal tage stilling til, om de vil medvirke ved en forældrekompetenceundersøgelse, heller ikke får nogen tydelig viden om, hvad de siger ja eller nej til.

Det er FBU's erfaring, at de forældreevne- eller forældrekompetenceundersøgelser, vi i dag kender til, kan være en noget "ulden og uklar affære", og at undersøgelserne er af meget svingende kvalitet.

Foreliggende lovforslag fra såvel Justitsministeriet som Velfærdsministeriet ligger op til meget alvorlige indgreb i børns og familiers liv.

FBU finder det påkrævet, at der iværksættes et udviklingsarbejde med at udarbejde en vejledning om sådanne undersøgelser.

FBU foreslår, at der fra Justitsministeriet og Velfærdsministeriets side og i samarbejde med Kommunernes Landsforening, Dansk Psykologforening, Ankestyrelsen, Familiestyrelsen (og andre interessenter) iværksættes et arbejde, der fører til, at der bliver udarbejdet en centralt udarbejdet vejledning om f.eks.:

- undersøgerens uvildighed / uafhængighed af kommunen som myndighed
- den faglighed, der skal være til stede hos de personer, som kan udføre sådanne undersøgelser
- forældres mulighed for indflydelse på, hvem der skal foretage undersøgelsen
- hvad er forældreevne? handler det om at forældre generelt ikke kan tage vare på børn eller er det også helt konkret, om forældrene har tilstrækkelige kompetencer til at tage sig af et barn med helt særlige vanskeligheder / behov?
- de metoder og kriterier, som kan tænkes at skulle indgå i en sådan undersøgelse / vurdering – her bliver det særligt vigtigt at sætte fokus på, hvordan det kan dokumenteres, at forældre "varigt er ude af stand til at varetage omsorgen for barnet" og at forældre "heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær".

Arbejdet vil f.eks. kunne inspireres af de rammer, som for nuværende foreligger om Børnesagkyndige undersøgelser.

Forslag om tæt opfølgning / erfaringsindsamling på området

Såfremt lovforslagene vedtages anbefaler FBU, at der fra starten igangsættes et arbejde med at samle viden og erfaringer med lovens anvendelse, både om tvangsadoption, om fastsættelse af samvær og med valg af plejefamilie / adoptivfamilie til anbragte børn.

Vi anbefaler endvidere, at resultaterne offentliggøres, så det for offentligheden bliver mulighed for at følge den praksis, der udvikler sig i udmøntningen af de meget indgribende bestemmelser.

Bemærkninger i forhold til lovforslaget og bemærkningerne hertil

Side 7 – midt

FBU er uforstående overfor formuleringen "alternativet for barnet er en tvanganbringelse uden for hjemmet". Det vil naturligvis gælde for nogle af disse børn, men ud fra FBU's erfaringer er der en del forældre, der giver informeret samtykke til barndomslange anbringelser, fordi de kan se, at anbringelsen er til gavn for barnet.

Selv om forældre ikke har evne og kompetence til at tage dagligt vare på deres barn – og selv om der dermed, isoleret set, ville være grundlag for tvangsfjernelse - kan nogle af forældrene være med til at træffe gode beslutninger for barnets tilværelse samtidig med at de som forældre er med til at sikre kontinuitet i barnets tilværelse – også i et livsperspektiv – ved at sikre kontakt med barnets rødder, familie og slægt.

Skal børn af forældre med den holdning og indsigt kunne adopteres uden deres samtykke ?

Side 8

Det nævnes, at der er ca. 900 – 1000 15 – 17 årige, der har været anbragt udenfor hjemmet i mindst 7 år. Hvad siger det tal ? Set med FBU's øjne siger det blot, at de har været anbragt i mindst 7 år, men det siger ikke noget om, hvorvidt der er tale om børn og unge med egne store vanskeligheder, eller om forældrene har så store vanskeligheder, at de ikke kan tage vare på børn, eller om forældre har givet samtykke til fortsat anbringelse, fordi de kan se, at det er bedst for deres barn, selv om grundlaget for anbringelse set isoleret i forhold til forældres kompetencer måske ikke er opfyldt.

Mange forældre ønsker heller ikke, at deres børn og unge udsættes for unødige brud i opvæksten.

Side 12

Retsikkerhedsudvalget havde som forudsætning, at den plejefamilie, som barnet f.eks. har været anbragt hos gennem 3 år eller mere, vil ønske at adoptere barnet, hvis det er muligt.

Det er FBU ganske uforstående overfor. Måske i nogle situationer, men generelt er det vores opfattelse, at plejefamilier er plejefamilier netop for at være plejefamilier med den mulighed for tilværelse / livsstil, som det giver, herunder de økonomiske muligheder det giver plejefamilier, at de helt eller delvist arbejder som plejefamilier.

Vi forestiller os, at andre bidrager med høringssvar, som belyser denne problemstilling grundigere og ønsker blot at udtrykke vores bekymring for denne forventning som delvist grundlag for lovforslaget.

Når der indtil nu ikke har været forelagt flere sager om adoption uden samtykke af anbragte børn kunne det måske først og fremmest hænge sammen med, at plejefamilier ikke søger at adoptere de anbragte børn, mens de er børn, selv om de "hører til" deres familie og selv om der måske finder adoption sted med "barnets samtykke" når det er voksent.

Hvis vores forestilling skulle vise sig overvejende at holde stik kunne det risikere at betyde, at en del børn skal skifte familie for at kunne blive adopteret, selv om de har opnået tilknytning til en plejefamilie og i bedste fald også accept hos forældrene af anbringelsen.

Eller hvordan skal mulighederne for tvangsadoption spille sammen med lovforslaget til serviceloven om at fastsætte regler om at kunne beslutte barndomslangvarige anbringelser på grundlag af barnets tilknytning til anbringelsesstedet (men dog ikke beslutninger der ikke kan ændres, som beslutning om adoption vil være) ?

Forhåbentlig kigger økonomien ikke frem her ?

Side 13 – midt

Vedrørende krav om grundlag for tvangsfjernelse, se FBU's kommentarer til side 7.

Om undersøgelser: hvordan skal man forholde sig, hvis forældre ikke ønsker at medvirke til undersøgelse af deres forhold ? Det er vigtigt at få beskrevet i det videre arbejde – og et vigtigt element i rådgivningen til forældre i denne situation.

Hvad er "specialerklæringer" – hvad gør dem specielle ? at de er udarbejdet til lejligheden ? at de er udarbejdet af specialister eller ?

Side 14

Øverst - hvad er f.eks. relevant behandling ?

Nederst – Justitsministeriet foreslår, at adoptivfamilie og barn vil kunne matches af Adoptionsnævnet, når der foreligger en afgørelse om tilladelse til tvangsadoption fra statsforvaltningen – og barnet vil kunne modtages i adoptivfamilien.

FBU må stærkt fraråde denne mulige fremgangsmåde, selv om den tilgodeser barnet, såfremt tilladelsen bliver opretholdt gennem domstolenes behandling.

At lade barnet flytte til den mulige kommende adoptivfamilie, før sagen er prøvet ved domstolene (eller før den korte 14 dage klagefrist er udløbet) er det samme som at sende et signal om, at domstolsprøvelsen er uden betydning. Det kan ikke være meningen.

Hvis man mener, at domstolsprøvelsen skal have reel betydning som led i både børn og forældres retsbeskyttelse, må barnet blive, hvor det i forvejen er anbragt, mens byret og evt. landsret behandler sagen hurtigst muligt, som forudsat ved lovforslaget.

Skulle domstolen være uenig i statsforvaltningens afgørelse om tvangsadoption vil det jo betyde, at barnet igen skal flyttes – evt. til et nyt 3. sted.

Side 15

Øverst - det skal dokumenteres, at samværet med søskende f.eks. er ophørt, trods kommunens initiativ og tilbud om iværksættelse af samvær.

Det er godt nok en svær problemstilling. Der er desværre ikke opsamlet viden fra praksis om forældres kontakt og samvær med anbragte børn eller viden om kommunernes praksis i den forbindelse.

FBU er opmærksom på, at nogle forældre i nogle livssituationer vælger ikke at have eller opretholde kontakt med deres anbragte barn. Det kan være p.g.a. deres egne meget vanskelige forhold med alvorlig sygdom eller misbrug.

Samtidig kender vi mange eksempler på, hvor forældres tilbagetrækning fra samvær med barnet f.eks. handler om deres sorg og smerte ved at måtte anbringe barnet (uden at være tilbudt krisehjælp til situationen), om deres uenighed i anbringelsen eller valg af anbringelsessted, om den manglende anerkendelse af dem som barnets forældre og dermed manglende respekt, om de vilkår og muligheder der gives for samvær, om den måde de som mennesker føler sig behandlet på af kommune og anbringelsessted etc.

Det kan blive en stor udfordring at belyse til brug for sag om adoption uden samtykke, samtidig med at evt. indførelse af yderligere adgang til tvangsadoption af anbragte børn stiller skærpede krav til kvalitet generelt i kommunernes arbejde med samvær og kontakt mellem anbragte børn og deres forældre, familie og slægt.

Side 17 - ca. midt

FBU stiller sig tvivlende overfor, om det som beskrevet er givet, at der ikke har været forudgående kontakt mellem barn og forældre eller slægt? Særligt hvis barnet har været anbragt på en døgninstitution f.eks. efter fødslen er det vores indtryk, at man bestræber sig på en kontakt mellem barn og forældre – men igen, det her område (samvær og kontakt mellem anbragte børn og deres familier er alt for lidt belyst og kan derfor ikke bruges som præmis eller argumentation for lovgivning.

Efterfølgende står, at forældre til børn, der bortadopteret frivilligt, vil kunne søge at bevare kontakten efter den foreslåede ændring af forældreansvarsloven.

Forstår vi det rigtigt? at der skelnes her mellem frivillig og tvungen adoption. Og hvis det er tilfældet, finder vi, det er en urimeligt forskelsbehandling – og man kunne fristes til at tænke om det skal være "lokkemad" for i flere tilfælde at opnå samtykke til adoption.

Senere i teksten kan vi læse, at der skal være tale om en ligestilling – og at det afgørende skal være, om der i forvejen har været "en løbende kontakt". Og hvordan mon det skal forstås?

---"i helt særlige tilfælde bør kunne opretholde samvær eller kontakt"----

FBU stiller spørgsmålstegn ved, om "helt særlige tilfælde" er en rimelig formulering, når der er tale om tidligere anbragte børn.

Vi er opmærksomme på, at formuleringen dækker alle former for adoption, men også her bør der måske være en bestemmelse, der retter sig præcist mod de tidligere anbragte børn. "I helt særlige tilfælde" gør det til undtagelser.

Vores bemærkninger skal ses i sammenhæng med, som overfor beskrevet, at der mangler videns- og erfaringsopsamling om, hvordan samvær og kontakt er mellem forældre / slægt og anbragte børn praktiseres. Der er ikke videnskabeligt belæg for på forhånd – også i forbindelse med kommende vejledning på området – at beskrive det som helt særlige tilfælde – vi tror, samvær og kontakt er mere reglen en undtagelsen.

Side 31

FBU er enig i, at der også i denne type sager skal være en 3 måneders frist, så forældrene gives samme mulighed som andre forældre, der "af egen drift" overvejer at give samtykke til adoption.

Side 34

”og at der fastsættes samvær ud fra et langtidsorienteret perspektiv”.

Hvis FBUs forståelse af dette er sammenfaldende med hensigten i bemærkningerne kan vi kun være enige, men vi finder der er behov for en uddybning af, hvad der forstås ved et langtidsorienteret perspektiv. Er det i forhold til barnets mulighed for kontinuitet og kendskab til biologisk slægt eller ?

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

Familiestyrelsen

Der henvises til j.nr. 2008-600-00004

København, den

12. januar 2009

Journalnummer:

2009-900-00005

Familiestyrelsen har den 22. december 2008 bedt Adoptionsnævnet om bemærkninger til forslag til lov om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (Adoption uden samtykke, stedbarns-adoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.).

Indledningsvis bemærkes det, at nævnet generelt kan tilslutte sig forslaget om at sikre en højere grad af stabilitet og kontinuitet for udsatte børn i deres opvækst.

Nævnet kan endvidere tilslutte sig den foreslåede ændring af godkendelsesprocessen, som indebærer, at det faseopdelte godkendelsessystem udvides til også at gælde ansøgere til adoption af danske børn, sådan at disse ansøgere også skal gennemføre det adoptionsforberedende kursus. Nævnet finder det særdeles hensigtsmæssigt, at ansøgere til danske børn, herunder børn, der skal bortadopteret uden samtykke, gives en grundig forberedelse til adoptionen. Vigtigheden heraf understreges efter nævnets opfattelse endvidere af de potentielle særlige behov og problemstillinger, som navnlig børn, der bortadopteret uden samtykke, kan forventes at have.

I forhold til det, som er anført i bemærkningerne under punkt 3.1 og 3.3 om de nye retningslinjer fra nævnet vedrørende danske adoptanters udarbejdelse af opfølgingsrapporter, bemærkes det, at retningslinjerne endnu ikke er endelig fastlagte af nævnet. Nævnet forventer imidlertid at udsende en henstilling til statsforvaltningerne herom primo 2009. Henstillingen forventes som udgangspunkt at give de biologiske forældre mulighed for at få anonymiserede opfølgingsrapporter om barnet i løbet af opvæksten. Nævnet er enig i, at retningslinjerne herfor bør gælde for alle bortadopterede danske børn, herunder børn bortadopteret uden samtykke.

Nævnet kan endvidere tilslutte sig den foreslåede udvidelse af forsøgsprojektet med rådgivning til adoptanter efter adoptionen, sådan at dette tilbud også kan benyttes af adoptanter til børn adopteret uden samtykke.

I forhold til de foreslåede betingelser for at gennemføre adoptioner uden samtykke (adoptionslovens § 9(2-4), samt proceduren herfor, har nævnet noteret sig, at beslutningen om at gennemføre en adoption uden samtykke tidligst kan træffes af statsforvaltningen 3 måneder efter barnets fødsel, hvilket svarer til fremgangsmåden ved frivillige adoptioner.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at børn under 1 år, om hvem der er truffet afgørelse om adoption uden samtykke, kan placeres i den eventuelt kommende adoptivfamilie, selvom afgørelsen om adoption indbringes for retten. I relation hertil er nævnet enig i, at hensynet til barnet må føre til, at barnet anbringes i den eventuelt kommende adoptivfamilie på det tidligst mulige tidspunkt, uanset den usikkerhed, der vil være forbundet med udfaldet af afgørelsen under sagens prøvelse ved domstolene. Det skal i den forbindelse fremhæves, at barnet alternativt skal forblive på en institution eller hos en plejefamilie under ankesagens behandling. Nævnet finder det vigtigt, at barnet tidligst muligt får mulighed for at skabe en tilknytning til den familie, som forventes at kunne adoptere barnet, idet et tidligt etableret tilknytningsforhold har afgørende betydning for barnets udvikling. Jo tidligere der etableres tilknytningsforhold, jo bedre sikres et positivt udviklings- og adoptionsforløb.

I forhold til opgaven med at matche de børn, som bortadopteres uden samtykke, med egnede adoptivfamilier skal nævnet henlede opmærksomheden på, at langt de fleste ansøgere, som i dag er godkendt til adoption af et dansk barn, er godkendt til at adoptere et lille barn uden væsentlig kendte fysiske eller psykiske problemer. Når det gælder bortadoption af børn over 3 år, har nævnet ikke i dag umiddelbart ansøgere, hvis godkendelsesramme omfatter disse børn. Dette skal dog naturligvis ses i sammenhæng med, at der erfaringsmæssigt kun har været et meget lille antal børn over 3 år til anonym bortadoption i Danmark. I perioden 2004-2008 var der således kun et enkelt barn ud af i alt 64 børn, som var mere end 3 år gammelt på tidspunktet for adoptionens gennemførelse.

Når det gælder muligheden for at modtage børn i pleje med henblik på en eventuel adoption, når barnet har været anbragt i familien i minimum 3 år, er det nævnets umiddelbare vurdering, at der aktuelt kun kan antages at være få familier blandt adoptionsansøgerne, som vil ønske at indgå i et sådant plejeforhold, navnlig henset til usikkerheden for, om adoptionen bliver en reel mulighed. Det er mere sandsynligt, at familier, som ønsker at indgå i denne relation til et barn, er familier, som i første omgang er visiteret som plejefamilier men som f.eks. via kommunen bliver opmærksomme på muligheden for at indgå i et plejeforhold med henblik på adoption og derefter i adoptionssystemet søger en godkendelse hertil. Adoptionsnævnet skal i den forbindelse bemærke, at det af hensyn til barnet vil være en væsentlig forudsætning, at de adoptionsforberedende kurser tilrettelægges på en måde, hvor de meget forskellige måder at indlede et forældreskab på drøftes grundigt med ansøgerne, ligesom der bør tilbydes særlig rådgivning og supervision til de familier, der vælger at indlede et plejeforhold med henblik på eventuel senere adoption.

Forslaget må forventes at ville medføre et øget antal danske adoptioner, hvor børn matches med godkendte adoptanter via Adoptionsnævnet. Dette skaber efter nævnets vurdering et behov for præcisering af kompetenceregler i forhold til opgaven med at foretage matchningerne. For at skabe de bedst mulige adoptioner, hvor hensynet til barnet tilgodeses i videst mulige omfang,

bør de godkendte adoptanter efter nævnets vurdering inddeles i kategorier i forhold til deres ønsker og parathed med hensyn til opgaven med at adoptere et barn.

De godkendte adoptionsansøgere bør således i godkendelsesprocessen tilkendegive, hvorvidt de henholdsvis:

- er parate til at adoptere et barn via frivillig adoption
- vil kunne adoptere et barn under 1 år via adoption uden samtykke
- vil være indstillede på at adoptere et større barn via adoption uden samtykke, herunder i givet fald om de ønsker at modtage et barn i pleje med henblik på adoption efter 3 år (§ 9, stk. 4).

Adoptionsansøgere vil kunne tilkendegive at være indstillet på en eller flere af ovennævnte muligheder, og navnlig for ældre adoptionsansøgere vil det kunne være relevant at tilkendegive parathed til at modtage et større barn via frivillig adoption eller adoption uden samtykke.

Nævnets opgave med at foretage matchninger mellem danske børn til bortadoption og godkendte adoptionsansøgere vil tilsvarende blive udvidet i forhold til det aktuelle omfang af opgaven. Den nye opgave med at matche børn, som bortadopteres uden samtykke, bør fremgå af reglerne på området.

Det bør endvidere overvejes, om nævnets kompetence til at foretage matchninger generelt bør udvides sådan, at alle sager om adoption af danske børn via frivillig fremmedadoption forelægges nævnet med henblik på vurdering af, om den ønskede adoption vil være til gavn for barnet. De adoptioner, som gennemføres som frivillige, anonyme adoptioner, gennemføres allerede via nævnet, og proceduren for denne type adoptioner bør fortsat opretholdes. Via disse adoptioner har nævnet opnået en stor viden og kompetence til at foretage matchninger mellem danske børn til bortadoption og familier, som skønnes egnede til at kunne varetage omsorgen for de pågældende børn. De adoptioner, som gennemføres som ikke-anonyme, frivillige fremmedadoptioner, forelægges imidlertid ikke aktuelt for nævnet. Denne type adoptioner kan eksempelvis dreje sig om plejeforældre, der søger om at adoptere et plejebarn, uden at betingelserne for at gennemføre en familieadoption er opfyldt, eller om en aftale mellem en biologisk forælder og et ansøgerpar om at gennemføre en adoption, der kræver godkendelse fra myndighederne. Aktuelt gennemføres denne type adoptioner ved afgørelser fra statsforvaltningerne, hvor flere statsforvaltninger kan være involveret. Nævnets ekspertise på dette område taler for, at også denne type adoptioner skal forelægges nævnet med henblik på, at nævnet kan foretage til-gavns vurderingen for barnet. Dette vil i højere grad sikre hensynet til barnet og vil være godt i overensstemmelse med de foreslåede regler om, at beslutninger om adoptioner uden samtykke tilsvarende skal forelægges Familiestyrelsen med henblik på foretagelse af til-gavns vurderingen. Nævnet skal derfor anbefale, at den formelle til-gavns vurdering i sager om frivillige, ikke-anonyme fremmedadoptioner fremover foretages af nævnet.

Med hensyn til lovforslagets bestemmelser om muligheden for barnets oprindelige slægt til at søge samvær eller anden kontakt med det bortadopterede barn efter forældreansvarsloven, bemærkes det, at nævnet finder det væsentligt, at adoptionsansøgere i godkendelsesforløbet vejledes nøje om denne øgede åbenhed. Det er nævnets opfattelse, at muligheden for at fastsætte en kontakt mellem barnet og de biologiske forældre er udtryk for en grundlæggende ændring af adoptionsbegrebet i relation til de frivillige fremmedadoptioner af mindre børn. Anonymitetsprincippet har således hidtil udelukket en sådan kontakt. En brugerundersøgelse foretaget af nævnet i 2007 blandt adoptanter, der i perioden 1995-2005 havde adopteret et dansk barn, viste også, at adoptanterne generelt var meget skeptiske i forhold til åbenhed over for barnets biologiske familie. Undersøgelsen omfattede i alt 189 bortadopterede børn. Adoptanterne bør derfor, efter nævnets opfattelse, i godkendelsesprocessen opfordres til at overveje dette forhold og vejledes om åbenhedens omfang og betydning for adoptionen.

I situationer hvor børn, som under en anbringelse har haft kontakt med deres biologiske forældre, bliver bortadopteret uden samtykke, bør der, efter nævnets opfattelse, ved vurderingen af den fortsatte kontakt mellem barnet og den biologiske familie tages hensyn til, at barnet kan have behov for mindre kontakt i en periode, indtil tilknytningen med den nye adoptivfamilie er blevet etableret.

Nævnet kan endelig tilslutte sig de foreslåede ændringer vedrørende Adoptionsnævnets formand, nævnets beslutningsdygtighed, klagefrist samt beskikkelsesperioden for nævnets medlemmer. Endvidere forudsætter nævnet, at de yderligere opgaver, som pålægges nævnet med lovforslaget, bliver finansieret via forslaget.

Med venlig hilsen

Adoptionsnævnet

Lene Conrad

Lene Conrad